

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.

Bérmintelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJA
Hivatalos hirdetéseknek. Minden szó után 1 kr. Arzonfelül bérleg 80 kr.

Kiemelt díszbetűk s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden negyedévig számít. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénykülde-mények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A hegyajlai szőlőtelepítés kérdéséhez.

Köszönettel tartozunk a tarzali állami szőlőtelep és vincellér iskola igazgatójának, hogy e lapok megelőző számában végre állást foglalt ezen Hegyajlankra rendkívül fontos kérdésben s utat nyitott az eszmecséjére.

Az Érmelléken, Arad Hegyajlán, Balatonvidéken stb. már megindult a komoly munka; csak mi itt a Tokaj-Hegyajlán maradtunk (Tálya dicséretes kivételével) teljes télenlenségben s hagyjuk veszendőbe menni kincses bányáinkat.

Mi lehet annak az oka? mert szegénységünket, kulturai fejletlenségünket, a haladás iránt való közönyünket részről indokul el nem fogadhatom. Való igaz, hogy ezek a sikerre vezető utat göröngyössé tesszik, de ezeket a mai kultúra, vállalkozási ösztön, az olcsó kamatláb, szóval, a nyereség bizonyossága mihamar elsimitaná.

Hozzánk lön intézve a szó, mondjuk ki tehát mi termelő, minő felfogás uralkodik közöttünk e téren.

Nem vagyunk bizonyosak abban, hogy a szőlőtelepítés a Hegyajla dombjain nyereséges vállalat lenne-e?

Ezt tessék a közönségnek „ad oculo” demonstrálni s az a sok szegény szőlőbirtokos mind megindul. Nyomról nyomra, de meg fog indulni.

Ugy, de mit látunk? Ugyanezen biztatásokra, ugyanilyen kifogásokkal szemben egy évtizede már hogy megindultak az állam demonstráló szőlőültetési műveletei, s azok épen Tokaj-Hegyajlánkon ez ideig sem szolgálhatnak követendő példaként. És ha akkor fogékonyak lettünk volna a haladás igéjére, tömördek pénz, még pedig kölcsönvett pénz veszett volna kárba. És ha valami mégis történik Hegyajlán egy határában a szőlőtelepítés körül, az Szabó Gyula dr. tályai birtokos érdeme, aki csakugyan „ad oculo” demonstrálta, hogy az amerikai szőlővesszőre ótott furmint több éven keresztül nemes bort ad s ime az a szegény birtokosság, le egészen a szőlőkapásig, eltanulta már Tályán a telepítés műveletének minden fogását s jön felfelé drágább nap-számot keresni hozzánk Patakra.

Ez mutatja, hogy az isten igéje gyanánt terjedne a szőlőültetés a Hegyajlán, hacsak azon meggyőződés gyökeret verne a lelkekben, miszerint régi borainkat feltámaszthatjuk.

Köszönjük Kosinszky Viktor urnak a jelzett cikkelyt, mert abban a meggyőződés hangján és őszintén szól. Nem titkolja a nehézségeket, feltárja

az akadályokat és mégis biztat és hitem szerint jogosan konkludál oda, hogy az amerikai alanyon ejtett ótas útján való szőlőtelepítés semmi más, mint egy vállalkozás, melynél a haszonhajtság kérdését számvetés útján kell eldönteni.

En is annak tekintem azt s hozzáteszem, hogy mi tokaj-hegyajlai szőlőbirtokosok a vállalatnál nagy előnyben vagyunk a más vidékiek felett, mert borunk specialitása csaknem megengedi azt, hogy borunk árát viszonyítsuk műveltetési költségeinkhez s nem megfordítva. Tudjuk, hogy „szomorodni” boraink a vasúti közlekedés megnyitása óta mily áremelkedést nyertek s így a többi hegyvidékekhez viszonyítva hasonló nagy-nagy igényező hozam mellett drágább borainkkal jobban kiálljuk a termelés viszontagságait.

Szeretném azonban ha az állam kirendelt szakértője a „Zemplén” hasábjain az általa is jelzett akadályokról, egyszer-másszor közleményeket, tanításokat, felvilágosítást nyújtana. e kérdések „dökint” való állása szerint, mert a borászati szaklapokat, sajnos, csak igen kis körben olvassak, szükség tehát hogy ezen dolgok a vármegyei érdekeinket szolgáló hivatalos lap útján jussanak a nép köztudatába.

Részéről itt csak hangot akarnék adni azoknak a kételyeknek, melyek az érdekelt közönség körében elterjedve vannak s azt tartom, hogy míg ezek megnyugtató felelet vagy megoldásban nem fognak részesülni, addig, töképen-zések által vállalkozási számításból talán igen — de tömeges szőlőtelepítésre nálunk gondolni sem lehet, mert a költség kérdése, noha ez is igen lényeges dolog, nem szolgál oly nagy akadályul. De igen a következők:

1. Igaz-e hogy az amerikai legkipróbáltabb szőlőfajok sem állanak ellen sok ideig a filoxerának? S ha nem, hány évre tehető azok élete a mi talajunk és égaljunkon?

2. Igaz-e, hogy az amerikai és európai venyige sejtiszervezete oly elütő egymástól, hogy az ótvány, összeforradása dacára, nem tudom hány év multán, nem tarthat lépést a tápotadó amerikai alany életműködésével s kiveti magából a termő tökélet vagy esetleg más módon elhal?

3. Igaz-e, hogy az amerikai töke, akár magában, akár beótvá, rövid pár év alatt, nem a filoxera de a talaj vegyi összetétele folytán is kipusztul, a tudomány által még ki nem fűrkészett okból, amit úgy hívják, hogy: *klorózis*?

Ezeket a kételyeket akarnám még pár szóval megvilágítani.

kor. Egyetlen ember él az alapítók közül, aki állítólag az első alapszabályt (*rendszabás*) alkotta, aki azóta igen igen sokat alkotott, történelmet is csinált, s aki még most is, 92 éves korában, az átélte nagy idők remiszenciát írójátja meg.

No de se baj, majd megjübileálhatják 36 év múlva a százados évfordulót akik megérik, elvégre kaszinó akkor is lesz és a mostani arany ifjuságnak még van kilátása, nem ugyan a „souponcsárdást” eltáncolhatni, hanem arra, hogy akkor mint veteránokra szép tiszteket fognak majd mondani. Kívánom, hogy megérjék olyan erőben, vidámságban és tisztességben, aminőben urambátyámékat tisztelhetjük.

Ad vocem: Urambátyámék! Kit ne vidámitottak volna fel közülünk azokkal az érdekes közvetlenséggel, olykor derült humorral előadott epizódok, amelyeket ők szép életkorukban átéltek. A régi tarsolyos, sújtásos, nagypipás patriarkális tablábíró-világ elevenedik föl szemünk előtt za-matos elbeszéléseik hallatára. Nehai való jó *Kazinczy* Andrásról hallottuk a többi között, hogy garson-udvarát egy huszáron, két hajdun kívül hat patvarista képezte, akiknek (már mint a patvaristáknak) az évnegyedenkénti hét heti fixumokat leszámítva semmi dolgok egyéb nem vala azok kivül, hogy a principális vármegyeszerte híres konyhájának és pincéjének vidám konzúmensei legyenek. Ezért persze fizetség nem járt, de *Gábor*-bátyánk azért soha nagyobb uraságot nem kívánt magának a patvaristaságnál. Mert há jósk

Az első kérdésre, ha én mint laikus, k csak olvasmányaim után indulok, jól vagyok érte sülve, úgy tudom hogy az amerikai fajok között a Vitis Riparia s válfajai (Sauvage, Portalis Tomentosa stb. stb.) hosszú s még meg sem állapított ideig győzedelmeskednek ezen a férgen, sőt ezen férgek képezik az amerikai szőlő élőseit. De hátha tevedek s igen óhajtanám a nyilvános megvilágosítást.

A második kérdésre a szakirodalomban azon sanyaru vizsgálatot találtam, hogy az ótvány élete, a fenforgó baj mellett is tovább tart, mint maga az amerikai alany, amely a végzetes és *ki-kerülhetetlen klorózis* miatt némelyek szerint 5, majd 10—12 és Kosinszky ur cikkelye szerint 16 év alatt okvetlen elpusztul.

Ha ez így van, akkor így is kell szemébe nézni a feladatnak. S én azok sorába tartozom, akik még az esetben is, ha hivatalos szakértőnk megnyugtatóbb helyzetet jósolni nem képes, a szőlőtelepítést nem tartják kockázatosnak vállalatnak. Az már hazánkban is tapasztalati tény, hogy 6 év óta szépen termő ótvány telepeink vannak. A peronospora ellen megvédett szőlő termése elemi csapások esetén sem szokott teljesen tönkre tétetni. Ezt igen igen ritka kivételekkel helyi tapasztalatunk igazolja.

Ha tehát csak 4 évi termés-átlagot veszek is tekintetbe, az egyik kettő kiadja az összes telepítési költséget és az időközi munkálatást, a másik kettő már tiszta haszon. A telepítés költségeinek a *Kosinszky* Viktor ur által felállított mérlegét részéről is igazolom gyakorlati tapasztalatom alapján. Ha tehát a nemes töke termőképes életideje négy éven túl, esetleg még vagy 8 évig tart, ez már igen igen szép jövedelem, mert öt százalékkal tőkésítve a beépített talajt tiszteres értékre emeli.

Az új telepítések ugyanis igen bő hozomót biztosítanak. A mélyen felforgatott s trágyázott talaj, az amerikai nedvdus alany táplálása folytán rohamosan hizlalja a gerezdeket, s kora érest idézvé elő, a kifejlődött szemek késő őszig el-érik a tulérés fokát, mely a hegyajlai bor minőségét megállapítja; sőt furmintunk korán repedve, mint az *Szabó* Gyula dr. szőlőjében 1890-ben tapasztalható volt — már októberben gyönyörű asszut produkál. Nem kell tehát attól tartani, hogy a bő szüretéken vizet szűrünk furmint töveinkről is. Sőt ha felgondoljuk, hogy idősákonként mindig fokozatosan nemesedett ótványok után tartandjuk fel szőlőinket, gyümölcsünk zamata,

pajkos csinyek estenek néhanapján, amiket az öreg ur bizalmas társaságban el-elbeszélget, s a melyekben irigylésre méltó szerepe is volt egyszer-másszor. Hja! 22 éves korában az ember a mai patvaristas korban is jól érzi magát, pedig most nem azt kívánják tőle, hogy a principális sallangos dohányszacskóját, pincetokját kezelje, ropogós bőru malacot, kővér libát, dión hizlalt kappant fel tudjon transzcirozni.

Hát mikor a nemes-levelet fabrikáló lasztóci imposztor kurta-nemes rajtavesztett fűrfangos mahinációján s aztán büntetésből minden heti vásárcsók kiállították a vármegyehez előtt volt kőló-cára, nyakába akasztott táblácskával, melyre turpissága vala felírva? . . .

Mikor tejbé-vajba fűrésztötték a vendéget vármegyeszerte minden elképzelhető alkalomból; mikor szegény-legénykedtek, ami nem azt jelenti, hogy Sobriyai meg Zöld Marcival egy bandában inszceniroztak aféle népszínműbeli jeleneteket, hanem egy politikai és társadalmi irány uttörőjeül szervezkedtek az alatt a népszerű firma alatt; s ha kicsiny volt nékiek Macedónia, (vulgó: Zemplén) zászlójukat diadalmasan hordozták meg a szomszéd vármegyékben is. Győzelem a választásokon és bevett fejek hirdették csörtetésüket, viszatérve pedig, a „biberunt magnum áldomás.”

Hát mikor azt a nevezetes hajdubált tartották Ujhelyben, amelyen a „nagyot kiáltó” *Göndi Andris**) hajdu olyan hathatós argumentummal

*) Ha elkialtotta a vártán, hogy „Válts fel, a Pótrán is meghallották s az egész városban tudták az órat.

TÁRCA.

A kaszinóban.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Adósok maradtunk egy jubileommal, mivel-hogy a zemplén-megyei kaszinó, sokunknak ez a második otthona, már tizennégy évvel ezelőtt betöltötte a tisztes ötven évét. Ötven évi szolgálat után pedig még a bakternek is kidukál egy koronás ezüst-éremkereszt.

Lám N—J—b polgártársunk pár évvel ezelőtt milyen szépen megjübileálta a borotva és az olló ezüst-menyegzőjét, mikor is egy ma-lackát (1 1/2 éveset) ettünk, s egy hordócska bort (140 literest) itunk meg. Persze N—gy uram házi ur lett, tehát könyü volt neki, a mi kaszinónk pedig most is szellemeskedik s azután meg a rozsz nyelvek azt is beszélnek, hogy a N—gy uram pincéjében kut vagyom.

Uram-bátyámékat okozom a mulasztásért, mert hát ők felette régen politizálnak, blattoznak, kibicelnek, billiárdoznak és szunyokálnak benne, már kinek mi hogy esik jobban; illendő lett volna tehát a félszázados évfordulóról megemlékezni; elvégre is ők tudhatták legjobban a korát, ám-bátor mióta jóságos *Szőgyényi* Imre bátyánk el költözött közülünk, nincs a kaszinónak egy élő tagja sem, aki a születésén jelen lett volna.

Még *Gábor*-bátyánk is ábécés diák volt ak-

A Zemplén mai száma nyolc oldal.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmellett levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
Írások nem adnak vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

HIBDETS DÍJA
hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül költség 50 kr.
Kiemelt díszetűk s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden négyzet centim. után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A hegyajlai szőlőtelepítés kérdéséhez.

Köszönettel tartozunk a tarzali állami szőlőtelep és vincellér iskola igazgatójának, hogy e lapok megelőző számában végre állást foglalt ezen Hegyajlankra rendkívül fontos kérdésben s utat nyitott az eszmecserére.

Az Érmelléken, Arad Hegyajláján, Balatonvidéken stb. már megindult a komoly munka; csak mi itt a Tokaj-Hegyajláján maradunk (Tálya dicséretes kivételével) teljes tétlenségben s hegyajluk veszendőbe menni kincses bányáinkat.

Mi lehet annak az oka? mert szegénységünket, kulturai fejletlenségünket, a haladás iránt való közönyünket részéről indokul el nem fogadhatom. Való igaz, hogy ezek a sikerre vezető utat göröngyöse teszik, de ezeket a mai kultúra, vállalkozási ösztön, az olcsó kamatláb, szóval, a nyereség bizonyossága mihamar elsimitaná.

Hozzánk lón intézve a szó, mondjuk ki tehát mi termelő, minő felfogás uralkodik közöttünk e téren.

Nem vagyunk bizonyosak abban, hogy a szőlőtelepítés a Hegyajláján dombjain nyereséges vállalat lenne-e?

Ezt tessék a közönségnek „ad oculo” demonstrálni s az a sok szegény szőlőbirtokos mind megindul. Nyomról nyomra, de meg fog indulni.

Ugy, de mit látunk? Ugyanezen biztatásokra, ugyanilyen kifogásokkal szemben egy évtizede már hogy megindultak az állam demonstráló szőlőtelepítési műveletei, s azok éppen Tokaj-Hegyajláján ez ideig sem szolgálhatnak követendő példaként. És ha akkor fogékonyak lettünk volna a haladás igéjére, tömérdek pénz, még pedig kölcsönvett pénz veszett volna kárba. És ha valami mégis történik Hegyajláján egyes határaitban a szőlőtelepítés körül, az Szabó Gyula dr. tályai birtokos érdeme, aki csakugyan „ad oculo” demonstrálta, hogy az amerikai szőlővesszőre ótott furmint több éven keresztül nemes bort ad s ime az a szegény birtokosság, le egészen a szőlőkapásig, eltanulta már Tályán a telepítés műveletének minden fogását s jön felfelé drágább nap-számot keresni hozzánk Patakra.

Ez mutatja, hogy az isten igéje gyanánt terjedne a szőlőnyitás a Hegyajláján, hacsak azon meggyőződés gyökeret verne a lelkekben, miszerint régi borainkat feltámaszthatjuk.

Köszönjük Kosinszky Viktor urnak a jelzett cikkelyt, mert abban a meggyőződés hangján és őszintén szól. Nem titkolja a nehézségeket, feltárja

az akadályokat és mégis biztat és hitem szerint jogosan konkludál oda, hogy az amerikai alanyon ejtett ótas útján való szőlőtelepítés semmi más, mint egy vállalkozás, melynél a hasonlajtság kérdését számvetés útján kell eldönteni.

En is annak tekintem azt s hozzáteszem, hogy mi tokaj-hegyajlájai szőlőbirtokosok a vállalatnál nagy előnyben vagyunk a más vidékiek felett, mert borunk specialitása csaknem megengedi azt, hogy borunk árát viszonyítsuk műveltetési költségeinkhez s nem megfordítva. Tudjuk, hogy „szomorodni” boraink a vasúti közlekedés megnyitása óta mily áremelkedést nyertek s így a többi hegyvidékekhez viszonyítva hasonló nagy-nak ígérkező hozam mellett drágább borainkkal jobban kiálljuk a termelés viszontagságait.

Szeretném azonban ha az állam kirándult szakértője a „Zemplén” hasábjain az általa is jelzett akadályokról, egyszer-másszor közleményeket, tanításokat, felvilágosítást nyújtana. e kérdések „dóku”-int való állása szerint, mert a borászati szaklapokat, sajnos, csak igen kis körben olvassak, szükség tehát hogy ezen dolgok a vármegyei érdekeinket szolgáló hivatalos lap útján jussanak a nép köztudatába.

Részemről itt csak hangot akarnék adni azoknak a kételemeknek, melyek az érdekelt közönség körében elterjedve vannak s azt tartom, hogy míg ezek megnyugtató felelet vagy megoldásban nem fognak részesülni, addig, töképezések által vállalkozási szándékomból talán igen — de tömeges szőlőtelepítésre nálunk gondolni sem lehet, mert a költség kérdése, noha ez is igen lényeges dolog, nem szolgál oly nagy akadályul. De igen a következők:

1. Igaz-e hogy az amerikai legkipróbáltabb szőlőfajok sem állanak ellen sok ideig a filoxerának? S ha nem, hány évre tehető azok élete a mi talajunk és égjünkön?

2. Igaz-e, hogy az amerikai és európai venyige sejtisztevezet oly elűtő egymástól, hogy az ótvány, összeforradása dacára, nem tudom hány év multán, nem tarthat lépést a tápotadó amerikai alany életműködésével s kiveti magából a termő tökélet vagy esetleg más módon elhal?

3. Igaz-e, hogy az amerikai tőke, akár magában, akár beótvva, rövid pár év alatt, nem a filoxera de a talaj vegyi összetétele folytán is kipusztul, a tudomány által még ki nem fűrkészett okból, amit úgy hívnak, hogy: *klorózis*?

Ezeket a kételemek akarnám még pár szóval megvilágítani.

Az első kérdésre, ha én mint laikus, k csak olvasmányaim után indulok, jól vagyok érte sülve, úgy tudom hogy az amerikai fajok között a *Vitis Riparia* s válfajai (*Sauvage*, *Portalis Tomentosa* stb. stb.) hosszú s még meg sem állapított ideig győzedelmeskednek ezen a férgen, sőt ezen férgnek képezik az amerikai szőlő élőse dieit. De hátha tevedek s igen óhajtanám a nyilvános megvilágosítást.

A második kérdésre a szakirodalomban azon sanyaru vigasztalást találtam, hogy az ótvány élete, a fenforgó baj mellett is tovább tart, mint maga az amerikai alany, amely a végzetes és *kikerülhetetlen klorózis* miatt némelyek szerint 5, majd 10—12 és Kosinszky ur cikkelye szerint 16 év alatt okvetlen elpusztul.

Ha ez így van, akkor így is kell szemébe nézni a feladatnak. S én azok sorába tartozom, akik még az esetben is, ha hivatalos szakértőnk megnyugtatóbb helyzetet jósolni nem képes, a szőlőtelepítést nem tartják kockázatosat vállalatnak.

Az már hazánkban is tapasztalati tény, hogy 6 év óta szépen termő ótvány telepeink vannak. A peronospora ellen megvédett szőlő termése elemi csapások esetén sem szokott teljesen tönkre tétetni. Ezt igen igen ritka kivétellekkel helyi tapasztalatunk igazolja.

Ha tehát csak 4 évi termés-átlagot veszek is tekintetbe, az egyik kettő kiadja az összes telepítési költséget és az időközi munkáltatást, a másik kettő már tiszta haszon. A telepítés költségeinek a *Kosinszky* Viktor ur által felállított mérlegét részemről is igazolom gyakorlati tapasztalatom alapján. Ha tehát a nemes tőke termőképes életideje négy éven túl, esetleg még vagy 8 évig tart, ez már igen igen szép jövedelem, mert öt százalékkal tőkésítve a beépített talajt tiszteres értékre emeli.

Az új telepítések ugyanis igen bő hozomott biztosítanak. A mélyen felforgatott s trágyázott talaj, az amerikai nedvdus alany táplálása folytán rohamosan hizlalja a gerezdeket, s kora érést idézvéen elő, a kifejlődött szemek késő őszig eléri a tulérés fokát, mely a hegyajlájai bor minőségét megállapítja; sőt furmintunk korán repedve, mint az *Szabó* Gyula dr. szőlőjében 1890-ben tapasztalható volt — már októberben gyönyörű asszut produkál. Nem kell tehát attól tartani, hogy a bő szüreteken vizet szűrünk furmint töveinkről is. Sőt ha felgondoljuk, hogy időszerűként mindig fokozatosan nemesedett ótványok után tartandjuk fel szőlőinket, gyümölcsünk zamata,

kor. Egyetlen ember él az alapítók közül, aki állítólag az első alapszabályt (*rendszabás*) alkotta, aki azóta igen sokat alkotott, történelmet is csinált, s aki még most is, 92 éves korában, az átélte nagy idők reminiscenciáit írogatja meg.

No de se baj, majd megjübileálhatják 36 év mulva a százados évfordulót akik megéri, elvégre kaszinó akkor is lesz és a mostani arany ifjuságnak még van kilátása, nem ugyan a „super-cardást” eltáncolhatni, hanem arra, hogy akkor mint veteránokra szép tiszteket fognak majd mondani. Kivánom, hogy megérjék olyan erőben, vidámságban és tisztességben, aminőben urambátyámékat tisztelhetjük.

Ad vocem: Urambátyámék! Kit ne vidámitottak volna fel közülünk azokkal az érdekes közvetlenséggel, olykor derült humorral előadott epizódok, amelyeket ők szép életkorukban átéltek. A régi tarsolyos, sujtásos, nagypipás patriarkális táblabíró-világ elevenedik föl szemünk előtt za matos elbeszéléseik hallatára. Nehai való jó *Kazinczy* Andrásról hallottuk a többi között, hogy garson-udvarát egy huszáron, két hajdun kívül hat patvarista képezte, akiknek (már mint a patvaristáknak) az évnegyedenkénti hét heti fixumokat leszámítva semmi dolgok egyéb nem vala azonkívül, hogy a principális vármegyeszerte híres konyhájának és pincéjének vidám konzümensei legyenek. Ezért persze fizetség nem járt, de *Gábor*-bátyánk azért soha nagyobb uraságot nem kívánt magának a patvaristaságnál. Mert há jsook

pajkos csinyek estenek néhanapján, amiket az öreg ur bizalmas társaságban elbeszélget, s a melyekben irigylésre méltó szerepe is volt egyszer-másszor. Hja! 22 éves korában az ember a mai patvaristas korban is jól érzi magát, pedig most nem azt kívánják tőle, hogy a principális sallangos dohánycsacskóját, pincetokját kezelje, ropogós bőri malacot, kövér libát, dión hizlalt kappant fel tudjon transzirozni.

Hát mikor a nemes-levelet fabrikáló lasztóczi imosztor kurta-nemes rajtavesztett fűrfangos mahinációin s aztán büntetésből minden heti vásárkor kiállították a vármegyehez előt volt kőlocára, nyakába akasztott táblácskával, melyre turpissága vala felírva? . . .

Mikor tejbé-vajba fűrszötték a vendéget vármegyeszerte minden elképzelhető alkalomból; mikor szegény-legénykedtek, ami nem azt jelenti, hogy *Sobriva* meg *Zöld Marcival* egy bandában inszenizáltak aféle népsziműbeli jeleneteket, hanem hogy politikai és társadalmi irány uttörőjeül szervezkedtek az alatt a népszerű firma alatt; s ha kicsiny volt nékiek Macedónia, (vulgó: *Zemplén*) zászlójukat diadalmasan hordozták meg a szomszéd vármegyékben is. Győzelem a választásokon és bevert fejek hirdették csörtetésüket, viszatérve pedig, a „biberunt magnum áldomás.”

Hát mikor azt a nevezetes hajdubált tartották Ujhelyben, amelyen a „nagyot kiáltó” *Göndi Andris**) hajdu olyan hathatós argumentummal

*) Ha elkialtotta a vártán, hogy „Váls fel, a Pótrán is meghallották s az egész városban tudták az órat.

TÁRCA.

A kaszinóban.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Adósok maradtunk egy jubileommal, mivel hogy a zemplén-megyei kaszinó, sokunknak ez a második otthona, már tizennégy évvel ezelőtt betöltötte a tisztes ötven évet. Ötven évi szolgálat után pedig még a bakternek is kidukál egy koronás ezüst-éremkereszt.

Lám N—J—ő polgártársunk pár évvel ezelőtt milyen szépen megjübileálta a borotva és az olló ezüst-menyegzőjét, mikor is egy malackát (1 1/2 éveset) ettünk, s egy hordócska bort (140 literet) ittunk meg. Persze N—gy uram házi ur lett, tehát könnyű volt neki, a mi kaszinónk pedig most is szellemkedik s azután meg a rozsz nyelvek azt is beszélnek, hogy a N—gy uram pincéjében kut vagyton.

Uram-bátyámékat okozom a mulasztásért, mert hát ők felette régen politizálnak, blattoznak, kibicelnek, billiárdoznak és szunyokálnak benne, már kinek mi hogy esik jobban; illendő lett volna tehát a félszázados évfordulóról megemlékezni; elvégre is ők tudhatták legjobban a korát, ám-bátor mióta jószágos *Szogyényi* Imre bátyánk elköltözött közülünk, nincs a kaszinónak egy élő tagja sem, aki a születésén jelen lett volna.

Még *Gábor*-bátyánk is ábécés diák volt ak-

nemessége csak emelkedni fog. Hogy az új szőlők még most ösmert termese még nem éri el régi boraink zamatját s erejét, az természetes, mert régiben is csak vén tőkékről szüretünk nektárt. A homlítás bort külön szedtük nekünk. Ha tehát új szőlőink élettartama 12 évig tartana, akkor mindössze egy áll a kérdés, hogy kiki területének 1/12-ed részét ültesse évenként újra. Vagy is a kivészendő tőkék helyére ültessen évenként új ötványt egy külön készített ötvány-iskolából. Nem lesz, ez nehezebb, mint hajdan a homlítás. Akkor is, aki bő termésre alapította művelését, sokat homlított s nem várta be, míg vén tőkék kivésznek.

A munkáltatás kérdése a szőlők életre kelésével önkényesen kapcsolatosan megoldódik. Amint van minden kultur-növényre, dohányra, komlóra sőt a keletkező gyáripar végzésére munkás kéz, így fognak beletanulni munkásaink a szőlő kertészet művelésébe. Egy szóval a szőlőkertészet nagyobb szorgalmat igénylő, de nagyobb hasznot is biztosító vállalat lesz. Mert búzánk, dohányunk s még élő növényeinkről is csak egy vagy két évig szedhetünk termést, addig a szőlő 12 éven át részesíti gondos gazdáját jutalomban. Még így is sokkal halásabb tehát irántunk.

Mielőtt azonban valaki a telepítésre elszánná tárcáját, ajánlom, vessen számot magával. Mert azt már a tapasztalat igazolja, hogy ez csak annak sikerül, aki az ötványok megnevelését oly gondossá teszi, mint ahogy neveli egy szerető anya édes gyermekét. Aki tehát nem végezheti ezen valóságos műkertetészet saját közvetlen felügyelete alatt, vagy nincs módjában megbízható szakembert alkalmazni, az várja be azon időt, midőn akár az állam, akár magánosoktól a gyökerekes nemes ötvány beszerezhető lesz. Tehát csak akkor készítsen elő a talajt, ha abba már a termő nemes tőkét ültetheti el. Sőt az is, ki ezen ötványbeszerzési költségeket megtakarítandó maga foglalkozik azok előállításával előbb egy kis területen iskolát csináljon s a föld forgatásához csak akkor s oly arányban fogjon, amely arányban azt ötvánnyal beültetni képes. Mert egy nagy területet sima vesszővel beültetni, azt gyökereztetni, a tőke megerősödését bevégni, rosz számítás. A felforgatott buja talaj évenként több kapálást igényel s ezen költségek súlyosan nehezdednek a telepítés fehérméregére. De mert az átlazított talaj is épen akkor nyeri vissza eredeti tömörségét, midőn a tőke teremni kezd, tehát mikor a befektetett trágyára s talaj lazaságra a legnagyobb szükség volna.

A mindig felszinen tartott állami segélyezés kérdésében sem tartok azokkal, kik a telepítés kérdését a kormány által közvetített költséggel hozták kapcsolatba. Igen, ha ez a segélynyújtás szövetkezetek részére történik, akkor még hagyjan. De magánosok térszere — ments isten! A magyar ember könnyen fel veszi a kölcsönt, de arra nem gondol, hogy annak visszafizetéséhez kitartó munkával juthat hozzá. Nagyszabású és a legsikeresebb segítséget abban látják az állam részéről, ha az a közönségenként létesítendő telepeken csak ötványt termelne s ajánkozás, bizonyos sorrend vagy sors szerint ingyen osztana ki azok között, kik garanciát nyújtanak azok szakszerű elültetésére.

Tehetne az állam még egy igen fontos műveletet a dolog előmozdítására. Tudjuk, hogy az új ültetvények legnagyobb betegsége, a *klórózis*, a mézsdus talajokban lép fel legkorábban. A magasabb kultur fokot álló német vagy francia gazda semminemű terményt nem vet földjébe, míg annak vegyi elemeit meg nem vizsgálta. Csak akkor veti a megfelelő növényt s alkalmazza

győzte meg *Marschalkó* várkapitányt a bál tovább folytathatása iránt . . .

. . . Mikor a kassai hegyről olyan bámulatos gyorsassággal haza érkeztenek (már t. i. akik ott voltak) mert például *Gábor*-bátyánk, aki lövő fegyverrel soha embertársában kárt tenni nem akart, hahogy német lett volna is az Isten adta, abban a nevezetes távgyaloglásban sem vett részt. Mikor . . . de hát ki tudná annak szerítészámát, azt hallgatni kell ám, papíron *Vas Gereben* óta alig tudta valaki élethűen reprodukálni ezt a zsánert.

De hogy melegebb szívű emberek éltek hajdan; hogy több derű, verőfény lengte át a régi társas és magánéletét: annyit konstatálhatunk az uram-bátyámék krónikázásából. Őket hallgatva hajlandók vagyunk planétánk hűlő felbén lételének hitelt adni.

Kaszinónk is vidámabb hajlék volt valamikor mint most; mert például az *1831 ik esztendő december 1 ső napján tartott köz-ülésen megerősített rendszabás határozása szerint* (X. pont) a muzsikálás a jolyoson és a palotában megengedett, mind aszállt csak úgy ha a jelenlévő tagok közül valaki kíváná. Ez a jészivű paragrafus tehát lehetővé tette egyetlen vidám magyarnak is azt, hogy kaszinóiban az akkori Mányiékkel ráhússon magának, sarkatyuit pedi összeröhessen, senki-nek a miatt kifogása nem lehetvén. Most is muzsikálnak ugyan néha a „palotában” s egy modern bála (magyarul „Krautzehen”) kottájára szedett

az adott viszonyok teljes ösmertében a kellő trágya szert. Mi itt csak vaktában dolgozunk, áldott földünk, gazdag talajunk termő ereje által elkényeztetve. Innen a sok csalódás.

És lám, még kormányunk sem ébredt fel arra, hogy másfél évtizedes pusztulásunk láttára a tapasztalatlan közönségnek épen azon dolgokban adjon irányt, mely dolgok a tudomány, a magasabb értelmiség titkait képezik. Nekünk itten a vidéken nincsenek vegyelemző állomásaink s lehet-e kívánni, hogy a kis gazda, (mert hiszen a nagy tömegről van szó.) Budapestre küldje földjét a vegyelemző intézetbe vagy egyes vegyészekhez.*) Okos dolgot cselekszik vala tehát, ha szőlőtalajunkat köz- s vidékenként hivatalból megvizsáltatva, kimutatta volna annak vegyi alkotásait s szakemberei által utmutatást adott volna a fajok megválasztása tekintetében.

E bizonytalanság teszi ki a vigyázatlan kísérletezőt előre nem láthatott veszteségeknek, mert a tudomány és tapasztalat szerint a telepítés nem sikerülhet oly talajokon, melyek mézsdus tartalma 20—30% ig halad. Ezeknél a klorozis már a második, harmadik évben mutatkozik. Míg a 10%-on aluli vegyületű talajokban csaknem biztos a siker,

Lehet, hogy az ösmerteket nem hiteles forrásokból merítettem, de felhozom azokat a megnyilatkozott állami szakértő ur előt, mert én is és mi termelők mindnyájan tanulni akarunk. De meg is követelhetjük az állam kirendelt képviselőjétől, hogy buzdítson és serkentsen bennünket oly tevékenységre, mely által anyagi előnyöket szerezhetünk s a nemzet közvagyonosodását is előmozdítjuk; de tegye ezt teljes meggyőződés alapján, mely ha még ezideig meg nem ért, s ha az eddigi telepítési eredmények a kísérletezések körében történt vergődések határát túl nem lépték: akkor legyen bátorsága, hivatalos állása dacára vagy abból folyólag bennünket visszatartani azon iszonyu veszteségektől, melyek vállalkozásunk meddőségéből származnak. És engedje át a feltalálás dicsőségét a franciáknak, kikkel fájdalom sem kulturánkat, sem zsebeinket össze nem mérhetjük.

Láczay László dr.

A műbor-törvény végrehajtása.

Az országgyűlés a borgyártást eltöltő törvényt megalkotván, annak életbeléptetését a folyó év elejére mondta ki.

A törvény lapunk t. olvasói előtt ismeretes, mert hiszen, nem egyszer hoztunk arra vonatkozólag felvilágosító közleményeket; nem fog ártani azonban, ha e törvényt, az annak végrehajtása tárgyában kiadott ministeri rendelettel együtt — habár kivonatban is — újból megismertetjük az érdeklődő közönséggel.

A törvény feltétlenül eltölti a mesterséges borok készítését és forgalomba hozatalát. Amit 1894. év jan. 4-től *bor* név alatt fognak árulni, annak tisztán tökéterménynek kell lenni.

Mivel azonban a borok javítása, valamint azok házítása meg van engedve, a kereskedelmi miniszter egy rendeletet adott ki, (a hivatalos lap dec. 7-iki számában jelent meg), mely a mesterséges borok készítésének és forgalombahozatalá-

*) Úgy tudjuk és egész bizonyossággal állíthatjuk is, hogy itt közel szomszédságunkban, Kassán, szintén van m. kir. mezőgazdasági vegykísérleti állomás, ahol talajvizsgálattal foglalkoznak, sőt azt is tudhatjuk, hogy két kilónyi talaj kémiai vizsgálatának a díja csak 2 ft. Szek.

multság most is megcsik néha, ámde stemplis papíron köll rá engedelmet kérni, belépődíjat fizetni, utána pedig a rendezőségnek katzenjanmert és deficitet elszenvadni.

Meg volt írva szépen a kaszinói helyiségek rendeltetése, hol szabad „enni, inni, dohányozni.” meg szunyókálni. Persze a dohányzás sem azt jelentette amit ma; mert akkor nem kellett a deficit eltüntetésé végett zö'd uniformis finánc-hadhal strázsáltatni a tárkányi muskotályt, s mikor hajdan a „kandallós szobában” vidáman lobogó tűz mellett diszkuráltak meg a régiek hogy milyen utasítással lassa el a vármegye a pozsonyi diétára küldendő követjeit, nem asszkóros *virginia*, meg drágított és természetesen megrosszabbított potrohos *brítanika*, ötkrajcárosított *kuba* és fojtó *cigaretta* járta: hanem a csipővással pipára tett parázs alól a barna piros szüzdohány illatos édes füstje terjedt széjjel. Azt az illatos füstöt még pár évvel ezelőtt élvezhettük a *Gyuri*-bátyánk cigarettáiból; mióta azonban a saját használatára szánt „dohány termelési engedély” Wekerleben boldogult, azóta ő is trafikra fanyalodott és természetesen ellenzéki lett. (Helyesen! nekünk olyan finansminister kell, akinek nemcsak a budgetje jó, hanem a trafikja se huzza le nyelvünkről a bört.)

Hanem azért tisztelet a régieknek, nem kell ám azt hinni, hogy *Széchenyi* szelleme nem illette meg őket, s a kaszinóban, mely szerintük „tisztsebb társalkodásra szánt egyesület” volt, melynek tagja „kiki lehetett, akinek magaviselete nevelt

nak tilalmazásáról és az 1894. évi január 4 én életbelépő törvény végrehajtásáról szól.

Mesterséges bor tehát az, 1. melyet nem kizárólagosan szőlőből illetőleg mustból készítettek. — 2. ha a borhoz víz vagy más anyagot kevertek.

Megengedi azonban a törvény a mustnak tisztán cukorneműekkel való javítását, annak leg-alább tiszta 95%-os szeszszel vagy konyakkal való erősítését, — mustnak kénezését és savtalanítását.

Megengedik továbbá a kész bornak szeszszel vagy konyakkal való szeszszése, hiányzó sav pótlása, borkó vagy borkósav hozzáadása, bor-erítő szerek alkalmazása, mérsékelt kénezés, de csak arzentólmentes kénnel. A külföldi mazsolaszőlővel készült bor egyáltalán nem hozható forgalomba.

Meg van engedve, hogy mint eddig, úgy ezután is lehet a törkölyre vizet önteni, A törkölybor a friss szőlőtörkölyben maradt boralkatrészeknek cukros vízzel való kivonása *csiger* vagy *löre* a szőlőtörkölyből természetes vízzel készített ital. Megkivántatik azonban, hogy az így előállított ital külön pincébe, vagy legalább a pincének külön szakaszába tétessék s az illető elnevezésével elláttassék.

A borseprő felhasználása két módon van megengedve. Szabad arra közönségesebb és gyöngébb borokat ráönteni, és szabad abból ugynevezett sörpálinkát főzni

Meg van engedve a borok keverése, házítása is. Csakhogy a házításnál a bort azon vidék után kell nevezni, a mely vidék jellegének a keverék legjobban megfelel.

Az ország huszonkét borvidékre osztatik*) és minden bort csak azon borvidék neve alatt szabad forgalomba hozni, a hol tényleg termelt.

A büntető részről a gyanus borokat a felállítandó bizottságnak küldik be. E bizottság állni fog az elnökből, 4 borkereskedőből, 4 bortermelőből, egy eladóból, tiszti főorvosból és két titkárból. A kihágások büntetése 25 frttól 300 frtig terjed.

Az eljáró hatóságok a következők:

Elsőfoku hatóság községekben a főszolgabíró vagy az erre felhatalmazott szolgabíró; városokban a kapitány, vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselő.

Másodfoku hatóság vármegyékben az alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács. Mint harmadfoku bíróság a belügyminiszter jár el. Két egybehangzó ítélet ellen is helye van a felebbezésnek.

Külföldről borokat behozni szabad, csak hogy azok egy pincében, mint a kereskedésben felírással látandók el.

Hírek a nagyvilágból.

Kossuth Lajos egészségi állapotában, mint Turinból jelentik, a teljes felgyógyulás reményével biztató fordulat következett be.

Gurko tábornok varsói kormányzóinak egészségi állapota nagyon aggasztó. A beteg tábornok eszméletlenül fekszik.

Szicziából érkezett jelentések szerint a zendülés tije-en elfojtottnak tekinthető A helyre állított nyugalmat sehoh sem zavarták meg.

A kolera *Kowal* városban, mely a varsói kormányzóság területén fekszik, ismét fellépett. Az ázsiai rém tizenöt betegből kilencet ragadott el.

*) Egy ilyen borvidék a Tokaj-Hegyalja, beleértve és foglalva Abauj-Szántó község határa is. Szek.

illendőségéről esméretes volt, csak aféle vidám, egybengyülekezési helyet akartak megteremteni, s annak kulturális hivatását fel nem ösmerték, s megvalósítani ne törekedtek volna. Sőt elmondhatjuk, hogy e tekintetben csakis visszacsészt tapasztalhatunk azóta. Igen derék könyvtárt létesítettek, amelyet az utódok aztán teljesen elhanyagoltak koly formán, hogy a haladó litteratúra termékeivel el nem látják s hogy könyvtárunk ma is az, ami 50 évvel ezelőtt volt, amiatt alig olvassa valaki, annak okai mi vagyunk s azon nem a könyvtár elprezentelésével segíthetünk, hanem azzal, hogy a könyvtár-gyarapítást is a kaszinó szükségletei közé sorozzuk, s tisztes ódon gyűjteményünket kiegészítjük.

Elődeink jóval többet áldoztak a kaszinó kultur-szükségleteire, mint mi.

Az 1832-ik évi budgetjünkben például könyvekre és újságokra 310 pengő forint és 26²/₃ kr. van előirányozva, amely összeg sokkal nagyobb volt a mi ezidei 400 forintunknál, ha figyelembe vesszük azt a különbséget, amely a pénz vásárlási-képessége között azon 62 éven át beállott. 310 pengő forintért 62 év előtt annyi olvasnivaló lehetett beszerezni, amennyi az akkori közművelődési és irodalmi színvonalon való megmaradást biztosította. Ma ellenben nem vagyunk képesek, hogy többet ne említsünk, a *Pallas* nagy lexikonját se beszerezni, amit pedig nézetünk szerint egy kultur-hivatást is szemelőtt tartó olvasókról alig nélkülözhet.

Folytatás a mellékleten.

Hirek az országból.

Ófelsége a király f. hó 17-én Budapestre érkezett és délelőttönként általános kihallgatásokat tart. A szerdán adott udvari ebédre József Agost és László kir. hercegekkel együtt Wekerle miniszterelnök is hivatalos volt. Csütörtökön pedig udvari ebédén jelen voltak a magyar miniszterek teljes számban.

A házassági jogról szóló törvényjavaslat bizottsági tárgyalását, melyen a különböző politikai pártnyalatokhoz tartozó országos képviselők között szinte eseményszámba menő szép egyetértés uralkodott, e napokban teljesen bejejezték.

Az országos szabadelvű part kötelekéből e hét folyamán több képviselő kilépett. Kilépésük oka, vagy ürügye, hogy nem értenek egyet mindenben a kormány egyház-politikájával. Hasonló eset történt, írja egyik vidéki lapársunk, a *Máramaros*, 1878-ban Tisza Kálmán a'alt, midőn igen tekintélyes, mértékadó tagok léptek ki a pártból és közvetve eszközölték a párt megerősödését. Ugy kombináljuk és remélhetőleg nem alap nélkül, hogy most is hasonló eredmény fog bekövetkezni. A nem oda illő elemek kiválása bármely pártnak is természetes megerősödésére szolgál.

Mátyás királynak szobrot állít szülővárosa, kincses *Kolozsvár*. A lovas szobor költségei száz-ezer forintba vannak számítva. Az összeg ugyan még nincs együtt, de a folytonos adakozásból szépen gyülekezik. Ófelsége, a király, ki a dicső mult iránt lelkesedő magyar nemzetével mindig együtt érez sőt tetteivel is tanúsítja kegyeletét, e napokban háromezer forintot adományozott a szobor költségeire.

A katolikus országos nagygyűlés f. hó 16-án volt Budapesten, mely alkalommal a megjelentek, több ezeren, ünnepies óvást tettek az országos kormány szabadelvű egyházpolitikai reformjavaslatai ellen. E nagy gyűlésnek legtermészetesebb visszahatás már most csak az lehet, helyesen jövendőli egyik lapársunk, hogy minden vallás felvilágosodottjai a szabadelvű haladás zásza alá fognak csoportosulni.

A telepítésről sz. hó törvényjavaslatot a ház általánosságban és részleteiben is rövid vita után elfogadta. Lesz tehát már most törvényünk, mely lehetővé teszi, hogy a kormány a túlnépesedés, a filokserapuztitása és sok más ok közreműködése miatt földönfutóvá lett földműves népet az Amerikába való kivándorlástól visszatartóztassa és az ország parlagon heverő területeire községek formájában csoportosítsa s telepítse.

Színház.

Az elmúlt hét az ujdonságok hete volt. Színre került itt először a *Libapásztor* operett. *Csillag hullás* népszínmű, *A lengyel zsidó* színmű, *Az állatszeliiditő* vigjáték. Tehát négy ujdonsággal kedveskedett *Dobó* színházunk a közönségnek egy heti műsoron. Ha nincs is kellő hatása a premiereknek a vidéken, tekintettel a haz nagyságára, de mindenesetre bírnak vonzó erővel. Lendületet vet a színház látogatás, de azért *Dobó* megelégedését csak a szerénység nyilváníthatja. Mert bizony a fűtésre fordított tetemes költség rendkívüli kiadást okoz, ezt pedig csak egy kis szabványos pótolhatna arról a város tulajdonát képező *Magas-hegyről*.

Érdekes összehasonlítani a 62 évvel ezelőtt volt kártya-beszerzés kiadását a maival. Az 1832. költségvetésben 57 pengő forint van e címen előirányozva, jelenleg ez a szükséglet 3-400 ft körül ingadozik. Amiből nem épen az a tanulság vonható le, nézetünk szerint, mintha hajdanában kevesebbet blattozhattak volna, mint manapság; mert hát a hazai csöndes meg a makaó járta bizony akkoriban eléggé; hanem hogy a kártya sokkal olcsóbb volt a kaszinó alapítás első éveiben, mint ma. Most a kártyához is köze van a fináncnak. Aki játszik, az adózik észrevétlenül, s azonfelül manapság a ragadós kártyát ép úgy nem tartjuk sikkes dolognak, mint a gyűrött mansettát.

Kétféle kártyajáték járja nálunk ezidőszerint. Az aristokratikus harminchármas és a demokratikus kalaber.

Vist, piquett, tartli csak ritkán játszatnak; a preference sajnos, csak emlékünken él. pedig olyan kedélyes, idegeket kimélő, partnereket össze nem haragító, mérsékelt differenciákkal járó játék volt. Áldás emlékére!

Elvégre is egy kedvelt játéknemet is csak meglehet sőhajtani, ha megboldogult.

A harminchármas tarokk mibenlétét előtünk mélyeséges homály fűdi. Hogy tizenkét kártyát osztanak ki benne, hogy azok közt a skíz mindent üt, hogy felettebb sok benne a *pász*, s

Szombaton, jan. 13-án, *A libapásztor* eredeti operett. Kellemes zenéjében itt-ott ismerős hangvegyül el, de általában véve tetszetős és változatos. Kiemelkedő az első felvonásbeli keringője, és a második felvonásban adott kettőse. Alakjai az ösmerős operett-alakok. Kétségtelen, hogy előadása a legjobb volt az eddig látottak között, ügyes rendezés, élénk tempó, részletekre is kiterjedő figyelem jellemezte. *Szigethy Lujza* (Fanchette), *Káldi Mariska* (Artois grófia) nagy sikerrel énekeltek a darab minden számát. Az elsőnek terjedelmes és megnyerő hangja a skála minden fokán, annak minden árnyalásában biztosan és megkapóan érvényesül, ügyes játékkal párosulva semmi kívánnivalót sem hagy fenn. A második lágycsengésű hangjával excelál lekot magával vonzó alakításával, elevenségében és arcjátékában mind az jut összhangba, mi őt kedvessé és művésznővé teszi. A második felvonásbeli kettősüket megismételték, nyílt jelenetbe részesültek tetszésben és tapsban. Nyilvánvaló ezekután, hogy az egybevágtó előadás részesei lettek, azt olyanná tették, *Németh ifj.* (Cáston Amade) *Hegyesi* (Crespin) *Németh id.* (Bukestone) *Lomnuczi* (Pierre) ügyes alakítással, eredeti komikummal, valamint a többi mellékszerepek személyesítői, s az erőteljes kar.

Vasárnap jan. 14-én szünet.

Hétfőn, jan. 15-én, *Csillaghullás* Rátkay sikerült népszínműve. A darab meseje nem üt el ugyan a népszínművek sablonjaitól, de ami szótalan, egy bizonyos adag pikantéria is kap helyet ebben az ujdonságban. Dalajuk és tetszetős *Szigethy Lujza* (Mári) *Lomnuczi Béla* (Alkony) jellemzően alakítottak, játékokat melegség, erő, összinte hang emeli ki. *Káldi Mariska* (Erzsi) *Csókáné* (Bukkiné) *Boronkay* (Csók) *Prielle ifj.* (Csipekéné) *Németh id.* (Hamvas) *Szentmiklósy* (Imre) sikeresen oldották meg feladatukat, a alakjaik élthűek, természetesek voltak, *Hegyesi* (Tündér) józsiu gyakornok volt, minden szerepében helyt áll, nem lehet csodálni ha a *Káldi Mariska* által kedvesen előadott *Csi-csi-csi* dalt meg kellett ismételn, majd az ő, és a *Boronkay* kettősét *Ég a gyertya pedig drága* nagy tetszéssel fogadta a közönség.

Kedden, jan. 16., Erchmann és Chatrián nagyhatású drámája: *A lengyel zsidó* került színre, nálunk először. Hogy nagyobb közönséget érdemelt volna ez a darab az bizonyos. *Dobó* direktornak ebben a darabban Mathis szerepében nyílt alkalma először bemutatni tehetségét, drámai erejét, a mint a lelkiismeret furdalásaitól kinzott gyilkos szerepét olyan megkapóan, mondhatni idegrázóan személyesítette. Művészetéért a néző közönség lelkes tapsokkal és éljenekkel róttá le a nagyon kiérdemelt elismerést. A dráma többi alakjai annak kivételével mondhatni mindnyájan mellékesek és csekély szerepkörben mozognak, mindazonáltal játékkukkal és alakításukkal hozzájárultak a darab előadásának sikeréhez. Igy *Csókáné* (Catherine), *L. Mihályfi* Juliska (Annette), *Boronkay* (Christian) *Németh ifj.* (Valter), *Németh id.* (Henrik erdőőre), és a többiek is általában igyekezettel buzgókodtak, úgy hogy az egész előadást a jók közé sorozzuk.

Szerdán, jan. 17-én, *A szép Heléna* operettet elevenítették fel. A rég ösmert darab felhárát csinált. Fülbeaszó zenéje örök ifjai bájjal bír, Offenbach zenéjének ugylátszik maradandó hatása van. Az előadók mindenike igyekezett ujdonsággá tenni, Talán a túlságos buzgalomból eredett a sok helyiérdekű rökönzés, melyek között a *Borsira* való megemlékezés szinte hagyományos. A cim-

még több a disputa: annyit meglehetősen jól értesült kibiczi körökben hallottunk felőle. No meg azt is, hogy a „kis doktor” igen sokat oktatják benne, főleg pedig a csendesebb temperamentumot javaslják, hallomásunk szerint azonban felettebb csekély eredményyel. (Különbön lelkük rajta a kibickeknek, ha rosszul informáltak.)

A harminchármas asztal különben a tekintélyek asztala, s ezt már a saját tapasztalásunkból mondhatjuk. Mert nemcsak hogy egyházi és és világi főur az állandó partnere, hanem a négy gyertya mellett való kártyázást ettől az asztaltól vettük át; már pedig az auktoritás legelső imponáló hatását az utánzás képezi. Az auktoritás félreösmérhetetlen jele az is, hogy valamint az asztalfelállása minden jól nevelt társaságban az asztalbontást jelenti, azonképen, ha a harminchármas felállanak, a legmakacsabb blattozók is összeszámítják tantuszaikat. eldicsekszenek nyereségükkel és haza mennek. De az auktoritás legcsalhatatlanabb jele az, hogy annak az asztalnak van a legkevesebb kibice s azok is elég türethően viselkednek.

A kalaber kétféle: felsős és alsós. Ezek közt az a szembeöltő különbség van, hogy míg a felsősben a tercász béla kimondása után rendszerint sőhajtva fizetnek, addig az alsósban a tercász béla nemcsak hogy nem imponál, de sőt négy hetessel igen gyakran tönkre silányítatják.

szerepet *Káldi Mariska* (Heléna) énekelte, a darab szelleméhez illő könnyedséggel és finomsággal. Hangja üdéségének volt ugyan egy kis hijja, de ezen körülményt csak a meleg egyházi ruházatot átjáró hideg hatásának tudhatjuk be. *Nagy Gyula* (Páris) hangján bizonyos bagyadtság vett erőt, nem fejezte ki kellően melegebb érzelmeit, különben hangja van, fesztelenül mozog, alakítani tud. *Hegyesi* (Menelaus) egész sete derűltésgben tartotta a közönséget, egyike a legjobbaknak, sorakoztak mellé vidám kedélyeskedésekkel *Németh id.* (Agamemnon), *Németh ifj.* (Calchas), *Lomnuczi* és *Szentmiklósy* (a két Ajax), *Boronkay* (Achilles), feltartották a derült hangulatot. *Mihályfi* Juliska (Orestes), kellemes hangjával csinosan énekelte, hatást kellett. A kar precíz énekét figyelmen kívül ezuttal sem hagyhatjuk.

Csütörtökön jan. 18-án, az utolsó ujdonság *Az állatszeliiditő*. Vigjáték nevet visel ugyan, de bohózat számba megy. Az egész darab tanulsága legfeljebb annyi, hogy az állatszeliiditő szemei a férjeket is megszelidítik, a vadakkal meg is maradják magukat, mégis csak folytathatják tovább az egyhangú házias életet. Van egy pár komikus helyzete, melyen nevetni nem csak lehet, de kell is. Az egész darabban nincs egy szerep, mely nagyobb figyelmet érdemelne, de azért a közönség jól mulatott, az előadók sikerült alakokat teremtettek.

Pénteken, jan. 19-én, másodsor *A libapásztor* zóna-előadásban. A fentirtakat ismételtetjük e helyütt is.

Szombaton, jan. 20-án, *A madarász*, erről legközelebb.

Megemlítjük még, hogy *Kresz Irmát* az egész hét folyamán epizód-alakban léptették fel; reméljük, hogy rövididőn lesz alkalmunk önálló szerepeiben is gyönyörködhetni.

Előkészületen több új darab, melyek a tömeges pártfogásra méltán számíthatnak. --th.

Alkalmat veszünk magunknak, s megemlékezzünk arról is, hogy a színházi zenekar hivatalosán a működik az előadásokon; ami bizonyára az ügyes és képzett *Fekete* karnagynak tulajdonítható. Nem kevesebb talentomról adott bizonyosságot *Kun László* ez időszerint itt időző zene-virtuóz is, ki pénteken a *Libapásztor* operettet dirigálta. Ugy értesültünk, hogy *Kun* kitűnő cimbalmos is és ebbeli tehetségét a színi szezőn valamelyik előadásán fogja bemutatni..

Különfélék.

(Személyi hir.) *Clair Gyula*, honvéd-ezredes, az Ujhelyben állomásozó honvéd-zászlóalj megvizsgálása céljából f. hó 19-én és 20-án városunkban időzött.

(Farsang.) A *kaliko-bál*, mely február 6-án, a farsang utolsó napján részben a magyar szent korona országai vörös-kereszt egyesületének sátor-alja-ujhelyi fiókja, részben a magyarnyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület javára a vármegyeháza összes termeiben fog megtartatni, a szerte mutatkozó élénk érdeklődésből ítélve rövid farsangunk legfesztelebb és legsikerültebb mulatságnak ígérkezik. A rendezőség ami kedves főjegyzőnk: *Dobos Gyula* elnöklete alatt Ujhely város aranyifjúságának 38 kipróbált táncosából már megalakult. A meghívók, melyek e napokban fognak szétbocsátatni a következő szövegében kerülnek ki: „*Meghívó*. A magyar sz.-korona

A kártya különben valóságos kasztokra osztja a kaszinó publikumát, oly értelemben, hogy a harminchármas tarokkista nem kalaberezik és viszont, a mely kasztzellelem némileg a kibicckre is hatással van. A hiányzó partnert azótán a szívesen várja a kompánija, ahogy a jogász hónap elején a pénzes levélhordót. Ha pedig az ujonnan érkezett más kasztbeli: azt ugyan nem tartják azért a kaszinói tagságra diszkvalifikálnak, de felettebb hasznavehetetlen embernek igen. (Nem mondják ki nyíltan, de úgy gondolják.)

Minden kártyás embert kötelezessz az által, ha mellé nem ülsz kibicelni.

Ezt az arany-szabályt még sehol nem olvastam, tehát vindikálom magamnak az első kimondás dicsőségét s nem csak általános jó véleményre stimolom a kártyásokat, de, hogy *Gyula* barátom a kebelére ölel érte, amit találkozik vélem, arról meg vagyok győződve. Mert udvaroltunk ketten egyszerre egynek; ráültem és harmonikává horpasztottam vadonnat új cilindert; nem fizettem meg neki az adósságot s mindezek dacára soha meg nem aprehendált; de ha véletlenül mellé ülök kibicelni: úgy huzódik odább, mintha a tyukszemeit féltene, s ha idejekorán észre nem térek, felmondja a barátságot.

országai vörös-kereszt egyletnek s. a. -ujhelyi fiokja, s a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület javára 1894. évi Január 6-án, S. A. -Ujhelyben, a vármegyeház termében tartandó zártkörű *Kaliko-estélyre* címzett urat és családját tisztelettel meghívja a rendezőség: Dókus Gyula elnök, Staut József jegyző, Tóth István pénztáros, Bariss Árpád, Boross László, Csapó Lajos, Cseley Elemér, Démién Zoltán, Dókus László, Evva Ödön, Fejes Ernő, Fülöp József, Füzesséry Zoltán dr., Gschwandner Lajos, Grosse Gyula, Gnädig Lipót, Haas Karoly, Hornyay Béla dr., Hoffmann Matyas, Jelenek Gyula, Jendrassek Alfréd, Kiss Géza dr., Klimó Menyhért, Klimó Sándor, Kőszeghy József, László István, Löchey Kálmán, Meczer Gyula ifj., Nemes Andor, Nemes Bertalan, Pálnay József, Schenk Béla, Schmiéd Lajos, Spielenberg Barna ifj., Spielenberg Gábor, Staut János, Szentgyörgyi István, Vay Ernő grf., Zuckermann Ignac. Jegyárak: személyjegy 2 ft, családjegy 5 ft, karzat 1 ft 50 kr. Felülfizetések akár az egyik akár mindkét jótékony-célra köszönettel fogadtatnak el. Kezdeté esti 9 órakor. A hölgyek és urak estély öltözetben kéretnek megjelenni, amelyre szepességi csalán-vászonból mindeu dísz nélkül készült dominó veendő fel és fekete álcra alkalmazandó. A domino szövet és szabása Schön Sandor ur üzletében tekinthető meg és szerezhető be. Azon hölgyek és urak, akik dominóban megjelenni nem akarnak s az Szentgyörgyi Vilmos ur üzletében multság estélyén a pénztárnál kapható kis álcacos-jelvényt kotelesek feltűzni. Ejjeli 12 órakor az álcacos mindenki letenni köteles. Mindazok, akik meghívót tévedésből nem kapnak a arra igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt a rendezőség bármelyik tagjához fordulni. Ez a szöveg egyszerűsített képet nyújt a multságban résztvevők teendőiről. Az álcacos Szentgyörgyi Vilmos t. baratunk üzletében lesznek átvethetők. Ételekről s italokról a „Vadász-kürt” szálló s az „Otthon” jó nevű vendéglőse gondoskodik, ki a bál alkalmával a vármegyeházba teszi át konyháját. Hogy *Amor* nyilacsáka a dominók közül kit fog találni: arról majd a bál után referálunk. — A s. a. -ujhelyi gyártelepi öngyelző egyesület alapítókéjének gyarapítására folyó 1894-ik évi február hó 1-ső napján a városi színház termében zártkörű *táncmultságot* rendez. Belépő díj: személyjegy 1 ft, családjegy 2 ft páholyjegy 2 ft. Páholyjegyek Nagy Lajos Béla kereskedésében és este a pénztárnál kaphatók. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk s hirlapilag nyugtázzunk. Kezdeté 7 órakor. — *Dohánygyári leányok tánevigalma*. Nagy öröme a dohánygyári leányoknak immár készülöben van az idén is a dohánygyári bál, mely az eddigi megállapodás szerint a jövő hó 3-án lesz. Az előkészületekből ítélve az idén a megsokszorosodott létszám következtében a vigalom díszben is, fényben is felül fogja mulni a tavalyit. Ez lesz a második eset, mikor városunknak ez az újdonat új testülete, a dohánygyári munkások leányserege gazdagítja a farsangi vigalmak sorát. Merjük remélni, hogy a siker ezuttal sem marad el, és pedig annál kevésbé, mert a multság tiszta jövedelmét a dohánygyári betegsegítő pénztár gyarapítására fogják ordítani. — *Meghívó* a s. a. -ujhelyi iparosok önképző egyesülete alapítókéjének gyarapítására, folyó évi február hó 14-én, a városi színházban, jótékonycélú, zártkörű *bálys-bált* rendez, melyre a nagyérdemű, érdeklődő közönséget tszetelettel meghívja, az egyesület nevében: *Hérics Sándor*, elnök. *Szekely László*, pénztárnok, *Bertók István*, jegyző.

(A s. a. -ujhelyi árvaház részére) *Rosenberg* Jakab, terménykereskedő Bodzás-Ujlakról, egy forintot küldött hozzánk, hogy azt, mint egy megnyert fogadás díjat, szolgáltassuk át az árvaház alap pénztáranak. Az összeget rendeltetére helyére eljuttattuk.

(Jókai-ünnep a piaristáknál.) E hó 14-én, írja tudósítónk, a helybeli főgimnáziumban egyszerű bar de hatáso öröm-ünnepet rendezett a tanárkar *Jókai Mór* tiszteletére. Szentmise után, 9 órakor az intézeti ifjuság az első osztály termében gyűlt össze a tanárral egyetemben. Az ily ünnepek alkalmának megfelelő terem hiánya okozta, hogy a közönséget meg nem hívhattak. Az ünneplés, sorrendje ez volt: 1. Himnusz. Előadta főgimn. énekkara. 2. *Jókai*. Óda Komocsytól szavalta Löwe Károly VII. oszt. tanuló. 3. *Jókai* jellemrajza. Irta Bauer L. piarista-tanár, fölolvasta Kovács Endre p. tanár. 4. *Bucsu Eötvös* Józseftől, szavalta Horváth József VII. oszt. tanuló. 5. *Szózat*. Előadta a főgimn. énekkar. — Minden jól sikerült s az ünneplés hoséhez méltóan folyt le. A jellemrajz derék írója *Jókai*-t úgy állította az ifjuság elé, mint a lángésznek, szorgalomnak, a folytonos és hasznos munkának, a lelkes és tetterős hazaszeretnek kiváló példányképét.

(Az időjárás) tekintetében nem történt figyelemreméltó változás. Gazdaközönségünk hoért só-hajtozik, de a havas felhők eltévedtek valamire a fejünk fölől s még e hét folyamán sem tudtak visszaigazodni hozzánk. Az a kevéske hó is, mely a »tessék lássék» okáért eddig nálunk tartózkodott, már jóformán elveszett. És vele együtt vész a mezei gazdák jó reményése is.

(A Jókai-jubileum végrehajtó bizottságától) a következő levelet kaptuk: »Most, hogy a Jókai-jubileum fényes ünnepei lezajlottak, kedves kötelességünk vált mindazoknak, akik nehéz munkánkban támogattak, önzetlen buzgalmukért igaz köszönettel adózni. Örömmel és büszkeséggel teljesíti a végrehajtó-bizottság ezt a feladatot különösen a sajtóval szemben, amely hónapokon keresztül igazán páratlan készséggel, egyre fokozódó lelkesedéssel szolgálta a Jókai jubileum hazafias ügyét. — A kit ünnepeleltünk, maga is az irodalom munkása s dicsőségéből dicsőség hárult a sajtóra, amely példátlan buzgóságával meghálalta a jubiléum költségeit mindazt a sikert amit az ő fényes tollának köszön. Mi a magunk részéről a hála legőszintébb érzésével tekintünk vissza az elmúlt hónapokra és napokra, amelyekben a sajtó mindenkor kész szöszolója volt megindított akciónknak. — Fogadja a t. szerkesztőség a jubileum ügyét támogató buzgalmáért a végrehajtó bizottság meleg köszönettel. — Mély tisztelettel. — Budapest, 1894. január hó 15-én a Jókai-jubileum végrehajtó bizottsága: *Eötvös Loránd* br, elnök. — (Ezt a levelet, a benne foglalt szép előismeréssel együtt mi a »Zemplén» t. olvasóközönségére adrezzsáljuk és neki, az ügyet támogatót buzgalmáért, a magunk részéről is köszönetet nyilvánítnak. — *Szerk.*)

(Esküvő.) *Kemény* Simon, mérnök az ujhelyi vasuti szakaszmérnökségnél, f hó 16-án esküdött örök hűséget *Fasal* Gabriella kisasszonynak Teschenben.

(Öngyilkossági kísérlet.) *Rimay* Antal, törvénytudó irnok, súlyos betegségben szenved már hosszú idő óta. E napokban, a javulásnak reménye is végképp elhagyta a szegény beteget, mert hogy kínjaitól szabadulhasson, megváltásul a halált akarta választani és fegyvert fogott önmaga ellen. Amde a végzéseiben kimagyarázhatatlan sors még nem akarta, hogy meghaljon. A golyó csak fájó sebet ütött mellén és fokozta szenvedéseit.

(A jöszivű emberekhez) kiknek az isten gyermeket nem adott, lapunk útján folyamodik egy rideg nélkülözésben élő, nyomorral küzdő özvegy-asszony, kinek azonfelül, hogy elöregedett édes anyját tartja még három neveletlen árvájának mindennap kenyerét is két keze keserves munkájával kell beheresnie, — s kérve-kéri a jöszivű embereket, hogy legkisebb leánygyermekét, a négy éves Ilonkát, fogadják fel tőle örökbe. Az, kiknek nemes jó szive e számandó édes anyának esedező szavára megdobban és az árvák istene könyörületes irgalmasságra indítja: akár szóval, akár levélben forduljon további utbaigazításért lapunk szerkesztőjéhez.

(A homonnai iskola,) mely minden adandó alkalommal ki szokta venni a maga részét a nemzeti érzésből, első volt, amely Homonnán még f. hó 4-én megünnepelte *Jókai* írói munkalkodásának jubileumát. — Az örömmünep a mondott napon délelőtt, díszes közönség jelenlétében, az ünnepi dísz öltött iskola helyiségében folyt le. *Thomán* Dávid dr. iskolaszéki elnöknek a közönséghez intézett szép és magas megnyitó-beszéde után egy IV. osztálybeli leányka, tiszta magyarsággal, elszavolta Garay »Vasárnap» című költeményét, egy fiu pedig *Jókai*-nak »A nagyfali iskolás fiuk» című versét. Ezután *Leitner* Samu igazgató a gyermekek felfogásához mért alkalmi beszédet mondott és szólván a jó könyvnek lélekmesítő hatásáról, bemutatta *Jókai*-t, mint olyan jó barátot, aki gyönyörködtet, szórakoztat, vigasztal és bátorít. Ezután még egy tanuló a *Jókai* »Királyhymnus»-át szavalta el, mire a nemzeti »Hymnus» eléneklésével az ünnepeget véget ért.

(Egy nagy mű bevégezve.) A »Sárosmegyei Közlöny»-ből olvassuk: »*Doby* Antal, adótáros Homonnán, életének javát a magyar főuri (bároi, grófi és hercegi) családok története megírásának szentelte. A nagy munka immár kész és kéziratban várja azt az ismeretlen Mecénást, ki a mű megjelenését lehetővé teszi, mert a műhöz csatolt tollrajzok, tussal és aquarelrel kidolgozott címerek sokszorosítása oly költségessé teszi a művet, hogy csakis aldozatok árán jelenhetik meg. — Most az akadémiánál bírálják a kéziratot, mely egy élet munkáját rejti magában. Reméljük, hogy *Doby* Antal műve semmi lényeges kifogás alá nem esik, de ha az akadémiá kitérné a kiadás elől, akkor, nézetünk szerint, a *Nemzeti kassza*-nak lenne kötelessége a nagy munka megjelését lehetővé tenni.»

(Akaratlanul megfojtotta gyermekét.) *Nyics* Sztaniszlau munkás neje M.-Laborczon, gyakran szenved nehézkes görcsökben. E napokban is egy ilyen természetű görcsös roham lepte meg a szerencsétlen asszonyt s karján dédelgetett egy éves kis fiacskáját oly erővel szorította magához, hogy az ártatlan teremtes kiadta lelkét. Mire az asszony 10-12 óra hosszáig tartott görcsös állapota megszűnt, a megrémült anya kis fiát már a rovaton talalta.

(Meghívó.) A sárospataki általános ipartestület ez évi február hó 3-án sárospatakon a város háza termében a testület alapítókéjének gyarapítása végett jótékonycélú táncmultságot rendez, belépő-

*) Csak sajnáljuk, hogy tudósításuk hozzánk ily későn érkezett. *Szerk.*

dij: személyenként 1 ft, családjegy 2 ft felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

(Rákóczi-bál.) Bereg-vármegye ifjusága Bereg-szászban ez évi jan. hó 27-én az »Arany oroszlán» szálló dísztermében a »Rákóczi-alap» javára zártkörű bált rendez.

(Méhészeti vándortanító.) A kir földmívelésügyi miniszter *Rossa* János bábonyi lakos elemi iskolai tanítót, Zemplén vármegye és a szomszédos vármegyék területére a méhészeti vándortanítói teendők ellátásával bízta meg.

(Vörheny.) Mezőlaborczon és vidékén, írja tudósítónk, a vörheny járványosan lépett fel. Mint-hogy az ottani állami iskola épületében 3 köreset fordult elő, a hatóság az iskolát egyelőre 8 napra bezáratta.

(Engedelem gyűjtésre.) A belügyi kir. miniszter a stefanóczi gk. hitközség tagjainak megengedte, hogy templomuk fölépítése költségeinek előteremtése céljából három hónapon át az ország területén könyörületet adományokat gyűjthessenek.

(Névváltoztatás.) A belügyi kir. miniszter megengedte, hogy Weisz Adolf s. a. -ujhelyi lakos vezetéknévét »Vass»-ra átváltoztathassa.

(Rendőri hírek.) *Váltóhamisitó*. Egri János, városi tűzoltószolga, a hónap közepén kegyetlenül berugaszkodva állított be az egyesület pénztárossához és előtte annyira gorbombamódon viselkedett, hogy a rendőrséghez kísértette. Itt aztán kitudódott azais, hogy az ipsisének miből telt ki olyan bőven az itala. Egyik társának és feleségének névaláírását egy 30 ftos váltón hamisitotta és annak ellenértékét egy itteni pénzintézetnél leszámítottatta. Adták a vizsgáló-bírósnak. — *Megkerült szivány*. Még a mult év őszén történt, hogy Polturak Ferenc kővágó-utcai hentes-boljából éjnek idején az ablakon által nagyobb meenyiségű szalona, hus és sódar elveszett. Akkoriban a tettes kipuhatolása nem sikerült. E napokban a károsult a tolvajlás alkalmával eltunt husvágó kését Pányik Jurastánál fölismerte, ki kérdőre vonatván a kés megszerzése iránt, tulajdonosul Leczó Györgyöt. Gáspár fuvaros kocsisát nevezte meg. Ekkor elővették a rendőrségnél a rovott multu Leczót és kihallgatása után, mint a lopás elkövetőjét a bíróságnak átadták.

(Időjárás jan. 21-ére) *Jelentékény esapadék nélkül. Hosszabb ideig állandó.*

Irodalom.

Fejes István »Összes költeményei«-t megrendelték (VI. kötet) Mikuleczky István (Miskolcz), 210. Kovách Karoly (Szürthe), Láczy Elek, Komáromy István (Kassa), Gorgey Pal (Lazony), Kende Antal, 215. Ev. ref. főgimn. ifj. könyvtár (Kun-Halas), Gaizler József br., Szántó István (B. Olasz), Mudrány András (Szabolcs), Horváth Istvánné (Hete), 220. Erdélyi Sándor (M. Jesztreb), Gyarmathy Sámuel (B.-Ujlak), Lowy Adolf, Ferenczy Elek dr. (Sztankóc), Szemere Géza (Lasztomer), 225. Boruth Elemérné (Bpest), Derékgyu'a (Mogyasszó), Hönsh Dezső, 228. Schön Vilmos dr. (Folytatjuk.)

Képes Irodalomtörténet. Az Athenaeum kiadásában megjelenő díszes munkából megjelent a 15-ik füzet egy művészi kivitelű melléklettel: ez a középkor leghirnevesebb miniátora, Attavante által festett Damascenus-féle Corvin-kódex szines hasonmása, mely Uilmann József műintézetéből került ki. A szövegben Angyal Dávid befejezi Történetirodalmunk a XVIII. század elején című tanulmányát, ezuttal Bethlen Miklósról, Cserei Mihályról és Apor Péterrel, a befejezésben Rákócziáról, Károlyi Sándorról és Bercsényiről szólván. A következő cikkelyben Szinyei József dr. A nemzetietlen kor cím alatt a XVIII. századi politikai, társadalmi és közművelődési állapotokat rajzolja. Utána Négyesy László: A XVIII. századi szépirodalom összefoglaló cím alatt szól először az elbeszélő és vallásos költészetéről, majd külön fejezetekben Mikses Kelemen és Faludi Ferenc szépprózai munkáiról, azaz az alaposággal, mely a szerző minden dolgozatát kitünteti. A szöveget számos illusztráció díszíti, ugy: Bethlen M. névaláírása, Károlyi Sándor szép fametszetű arcképe, I. József, III. Károly és Mária Terézia egybefoglalt medaillon-arcképe, továbbá egykoru rajzban: Mária Terézia magyar kísérettel. a »Moriannur« jelenet, Buda a mult század közepén, Mikses arcképe, egy ifjkorú rajza és kézirata és a Faludit Rómában ábrázoló eszményi kép, mely a Toldy-féle kiadás címlapjáról van átvéve. A hézagpótló vállalat füzetenkint 40 kr-ért bármely könyvkereskedésben megszerezhető.

Egy Magyar Nábob. — Jókainak ezt a legjelentékenyebb munkáját szives-örömet dédelgeti az önk szerete. Mint tudják, készült egy nagy nemzeti díszkiadás, melybe az atyamester valamennyi munkája föl van véve, (aránylag azonban csak igen kevés ember akad, aki ezért a kiadásért 200 ftozt fizethessen,) nagyon sokan vannak azonban (s gyarapszik, hála Istennek, számuk napról-napra), akik *Jókai*-nak egyik-másik kitűnő munkáját, díszes, ünnepi kiadásban szivesen megszerzik. Ezeknek a számára nyugodt lelkiismerettel ajánlhatjuk az *Athenaeum* kiadásában most megjelent és a »Zemplén» *Irodalom* c. rovatában minden egyes füzet megjelenésekor fölemlített Magyar-nábob-ot. Hirdetjük és valljuk, hogy a *Jókai* munkáiból szebb magyar kiadványt nem ismerünk. Pompás, szines illusztrációk élénkítik ezt a nagy, negyedrét nyomású dísművet, melynek fényes kiállításával az Athenaeum, ez az első kelő műintézet is, hozzá kívánt járulni az atyamester nevének dicsőségéhez. A fényesen kiállított díszmű ára mindössze 7 forint. — Soh'se kapjanak önk engem vétkezésen: eszembem sincs, hogy ékes magyar nyelvünk frázisainak felséges tömegével áraszsam el az önk szívét, midőn ezt a díszes kiadványt igaz lélekkel ajánlom megvételre. A Magyar-nábob elválaszthatatlanul össze van forrva *Jókai* nevével, — aki meg tudja becsülni irodalmunk e legnagyobb büszkeségét, az okvetlenül meg fogja szerezni a Magyar-nábob díszkiadását is. *B. F.*

országai vörös-kereszt egyletének s. a. -ujhelyi fiokja, s a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület javára 1894. évi január 6-án, S. A. -Ujhelyben, a vármegyeház termeiben tartandó zártkörű *Kaliko-estélyre* címzett urat és családját tisztelettel meghívja a rendezőség: Dókus Gyula elnök, Staut József jegyző, Tóth István pénztáros, Bariss Árpád, Boross László, Csapó Lajos, Cseley Elemér, Démién Zoltán, Dókus László, Evva Ödön, Fejes Ernő, Fülöp József, Füzesséry Zoltán dr., Gschwandner Lajos, Grosse Gyula, Gnädig Lipót, Haas Károly, Hornyay Béla dr., Hoffmann Matyas, Jelenek Gyula, Jendrassek Alfréd, Kiss Geza dr., Klimó Menyhért, Klimó Sándor, Köszeghy József, László István, Löchey Kálmán, Meczner Gyula ifj., Nemes Andor, Nemes Bertalan, Palmay József, Schenk Béla, Schmiéd Lajos, Spielenberg Barna ifj., Spielenberg Gábor, Staut Janos, Szentgyörgyi István, Vay Ernő grf., Zuckermann Ignac. Jegyárak: személyjegy 2 ft, családjegy 5 ft, karzat 1 ft 50 kr. Felülfizetések akár az egyik akár mindkét jótékony-célra köszönettel fogadtatnak el. Kezdeté esti 9 órakor. A hölgyek és urak estély öltözetben kéretnek megjelenni, amelyre szepességi csalán-vászonból mindegyik nélkül készült dominó veendő fel és fekete álc. alkalmazandó. A domino szövet és szabása Schön Sándor ur üzletében tekinthető meg és szerezhető be. Azon hölgyek és urak, akik dominóban megjelenni nem akarnak s az Szentgyörgyi Vilmos ur üzletében mulatság estélyén a pénztárnál kapható kis álc-os-jelvényt kotelesek feltűzni. Ejjeli 12 órakor az álcot mindenki letenni koteles. Mindazok, akik meghívót tévedésből nem kapnak a arra igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt a rendezőség bármelyik tagjához fordulni. Ez a szöveg egyszerűsége nyújt a mulatságban résztvevők teendőiről. Az álcok Szentgyörgyi Vilmos t. barátunk üzletében lesznek átvehetőek. Ételekről s italokról a „Vadász-kürt” szálló s az „Othon” jó nevű vendéglőse gondoskodik, ki a bál alkalmával a vármegyeházba teszi át konyháját. Hogy *Amor* nyilacsakja a dominók közül kit fog találni: arról majd a bál után referálunk. — A s. a. -ujhelyi gyártelepi önszervező egyesület alapítójának gyarapítására folyó 1894-ik évi február hó 1-ső napján a városi színház termében zártkörű *táncmulatságot* rendez. Belépő díj: személyjegy 1 ft, családjegy 2 ft, páholyjegy 2 ft. Páholyjegyek Nagy Lajos Béla kereskedésében és este a pénztárnál kaphatók. Felülfizetések köszönettel fogadunk s hirlapilag nyugtázzunk. Kezdeté 7 órakor. — *Dohánygyári leányok tánevigalma*. Nagy öröme a dohánygyári leányoknak immár készülöben van az idén is a dohánygyári bál, mely az eddigi megállapodás szerint a jövő hó 3-án lesz. Az előkészületekből ítélve az idén a megszokozorodott létszám következtében a vigalom díszben is, fényben is felül fogja mulni a tavalyit. Ez lesz a második eset, mikor városunknak ez az újdonat új testülete, a dohánygyári munkások leányserege gazdagítja a farsangi vigalmak sorát. Merjük remélni, hogy a siker ezuttal sem marad el, és pedig annál kevésbé, mert a mulatság tiszta jövedelmét a dohánygyári betegsegítő pénztár gyarapítására fogják ordítani. — *Meghívó* a s. a. -ujhelyi iparosok önképző egyesülete alapítójának gyarapítására, folyó évi február hó 14-én, a városi színházban, jótékonycélu, zártkörű *bálya-bált* rendez, melyre a nagyérdemű, érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja, az egyesület nevében: *Hérics Sándor*, elnök. *Szekely László*, pénztárnok, *Bertók István*, jegyző.

(A s. a. -ujhelyi árvaház részére) *Rosenberg* Jakab, terménykereskedő Bodzás-Ujlakról, egy forintot küldött hozzánk, hogy azt, mint egy megnyert fogadás díjat, szolgálatunk az árvaház alap pénztáranak. Az összeget rendeltetére helyére eljuttattuk.

(Jókai-ünnep a piaristáknál.) E hó 14-én, írja tudósítónk, a helybeli főgimnáziumban egyszerű bar de hatáso öröm-ünnepet rendezett a tanárkar *Jókai Mór* tiszteletére. Szentmise után, 9 órakor az intézeti ifjuság az első osztály termében gyűlt össze a tanárral egyetemben. Az ily ünnepek alkalmának megfelelő terem hiánya okozta, hogy a közönséget meg nem hívták. Az ünneplés sorrendje ez volt: 1. Himnusz. Előadta főgimn. énekkara. 2. *Jókai*. Óda Komocsytól szavalta Löwe Károly VII. oszt. tanuló. 3. *Jókai* jellemrajza. Irta *Bauer L.* piarista-tanár, fölvásta *Kovács* Endre p. tanár. 4. *Bucsu* Eötvös Józseftől, szavalta Horváth József VII. oszt. tanuló. 5. *Szózat*. Előadta a főgimn. énekkar. — Minden jól sikerült s az ünnepléshez méltóan folyt le. A jellemrajz derék írója *Jókai*-t úgy állította az ifjuság elé, mint a lángésznek, szorgalomnak, a folytonos és hasznos munkának, a lelkes és tetterős hazaszeretnek kiváló példányképét.

(Az időjárás) tekintetében nem történt figyelemreméltó változás. Gazdaközönségünk hőért sóhajtozik, de a havas felhők eltévedtek valamerre a fejük fölül s még e hét folyamán sem tudtak visszaigazodni hozzánk. Az a kevéske hó is, mely a »tessék lássék» okáért eddig nálunk tartózkodott, már jóformán elveszett. És vele együtt vész a mezői gazdák jó reménye is.

(A Jókai-jubileum végrehajtó bizottságától) a következő levelet kaptuk: »Most, hogy a Jókai-jubileum fényes ünnepei lezajlottak, kedves kötelességünk vált mindazoknak, akik nehéz munkánkban támogattak, önzetlen buzgalomukért igaz köszönettel adózni. Örömmel és büszkeséggel teljesíti a végrehajtó-bizottság ezt a feladatot különösen a sajtóval szemben, amely hónapokon keresztül igazán páratlan készséggel, egyre fokozódó lelkesedéssel szolgálta a Jókai jubileum hazafias ügyét. — A kit ünnepeleltünk, maga is az irodalom munkása s dicsőségéből dicsőség járult a sajtóra. amely példátlan buzgóságával meghálalta a jubiléus költségeit mindazt a sikert amit az ő fényes tollának köszön. Mi a magunk részéről a hála leg-összintébb érzésével tekintünk vissza az elmúlt hónapokra és napokra, amelyekben a sajtó mindenkor kész szöszolója volt megindított akciónknak. — Fogadjon a t. szerkesztőség a jubileum ügyét támogató buzgalmaért a végrehajtó bizottság meleg köszönettel. — Mély tisztelettel. — Budapest, 1894. január hó 15-én a Jókai-jubileum végrehajtó bizottsága: *Eötös Loránd* br, elnök. — (Ezt a levelet, a benne foglalt szép előismeréssel együtt mi a Zemplén t. olvasóközönségére adatszáljuk és neki, az ügyet támogató buzgalmaért, a magunk részéről is köszönetet nyilvánítnak. — *Szerk.*)

(Esküvő.) *Kemény* Simon, mérnök az ujhelyi vasúti szakaszmérnökségnél, f hó 16-án esküdtött örök hűséget *Fasal* Gabriella kisasszonynak Teschenben.

(Öngyilkossági kísérlet.) *Rimay* Antal, törvénytudó irnok, súlyos betegségben szenved már hosszú idő óta. E napokban, a javulásnak reménye is végképp elhagyta a szegény beteget, mert hogy kínjaitól szabadulhasson, megváltásul a halált akarta választani és fegyvert fogott önmaga ellen. Amde a végzéseiben kimagyarázhatatlan sors még nem akarta, hogy meghaljon. A golyó csak fájó sebet ütött mellén és fokozta szenvedéseit.

(A jöszivű emberekhez) kiknek az isten gyermekét nem adott, lapunk útján folyamodik egy rideg nélkülözésben élő, nyomorral küzdő özvegy-asszony, kinek azonfelül, hogy elöregedett édes anyját tartja, még három neveletlen árvájának mindennap kenyerét is két keze keserves munkájával kell bekeresnie, — s kérve-kéri a jöszivű embereket, hogy legkisebb leánygyermekét, a négy éves Ilokkát, fogadják fel tőle örökbe. Az, kiknek nemes jó szive e szánandó édes anyának esedező szavára megdobban és az árvák istene könyörületes irgalmasságra indítja: akár szóval, akár levélben forduljon további utbaigazításért lapunk szerkesztőjéhez.

(A homonnai izr. iskola,) mely minden adandó alkalommal ki szokta venni a maga részét a nemzeti érzésből, első volt, amely Homonnán még f. hó 4-én megünnepelte *Jókai* írói munkalkodásának jubileomát. — Az örömnüppen a mondott napon délelőtt, díszes közönség jelenlétében, az ünnepi dísz öltött iskola helyiségében folyt le. *Thomán* Dávid dr. iskolaszéki elnöknek a közönséghez intézett szép és magvas megnyitó-beszéde után egy IV. osztálybeli leányka, tiszta magyarsággal, elszavolta *Garay* »Vasárnap» című költeményét, egy fiú pedig *Jókai*-nak »A nagy lakó iskolás fiúk» című versét. Ezután *Leitner* Samu igazgató a gyermekek felfogásához mért alkalmi beszédet mondott és szólván a jó könyvnek léleknevelő hatásáról, bemutatta *Jókai* t, mint olyan jó barátot, aki gyönyörködtet, szórakoztat, vizgat és bátorít. Ezután még egy tanuló a *Jókai* »Királyhimnusz» át szavalta el, mire a nemzeti »Himnusz» eléneklésével az ünnepséget véget ért.

(Égy nagy mű bevégezve.) A *Sárosmegyei Közlöny*-ből olvassuk: »*Doby* Antal, adótáros Homonnán, életének javát a magyar főuri (bároi, grófi és hercegi) családok története megírásának szentelte. A nagy munka immár kész és kéziratban várja azt az ismeretlen Mecénást, ki a mű megjelenését lehetővé teszi, mert a műhöz csatolt tollrajzok, tussal és aquarelrel kidolgozott címerek sokszorosítása oly költségesé teszi a művet, hogy csakis aldozatok árán jelenhetik meg. — Most az akadémiánál bírálják a kéziratot, mely egy élet munkáját rejti magában. Reméljük, hogy *Doby* Antal műve semmi lényeges kifogás alá nem esik, de ha az akadémia kitérne a kiadás elől, akkor, nézetünk szerint, a *Nemzeti kassza*-nak lenne kötelessége a nagy munka megjelését lehetővé tenni.»

(Akaratlanul megfojtotta gyermekét.) *Nyics* Sztaniszlau munkás neje *M.-Laborczon*, gyakran szenved nehézkes görcsökben. E napokban is egy ilyen természetű görcsös roham lepte meg a szerencsétlen asszonyt s karján dédelgetett egy éves kis fiacskáját oly erővel szorította magához, hogy az ártatlan teremtet kiadta lelkét. Mire az asszony 10-12 óra hosszáig tartott görcsös állapota megszűnt, a megrémült anya kis fiát már a rovaton találta.

(Meghívó.) A sárospataki általános ipartestület ez évi február hó 3-án sárospatakon a város háza termeiben a testület alapítójának gyarapítása végett jótékonycélu táncmulatságot rendez, belépő-

*) Csak sajnáljuk, hogy tudósításuk hozzánk ily későn érkezett. *Szerk.*

díj: személyenként 1 ft, családjegy 2 ft felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

(Rákóczi-bál.) Bereg-vármegye ifjusága Bereg-szászban ez évi jan. hó 27-én az »Arany oroszlán» szálló dísztermében a »Rákóczi-alap» javára zártkörű bált rendez.

(Méhészeti vándortanító.) A kir földmívelésügyi miniszter *Rossa* János babonyi lakos elemi iskolai tanítót, Zemplén vármegye és a szomszédos vármegyék területére a méhészeti vándortanítói teendők ellátásával bizta meg.

(Vörheny.) Mezőlaborczon és vidékén, írja tudósítónk, a vörheny járványosan lépett fel. Mint-hogy az ottani állami iskola épületében 3 köreset fordult elő, a hatóság az iskolát egyelőre 8 napra bezáratta.

(Engedelem gyűjtésre.) A belügyi kir. miniszter a stefanóczi gk. hitközség tagjainak megengedte, hogy templomuk fölépitése költségeinek előtérmetése céljából három hónapon át az ország területén könyörületes adományokat gyűjthessenek.

(Névváltoztatás.) A belügyi kir. miniszter megengedte, hogy *Weisz* Adolf s. a. -ujhelyi lakos vezetéknévét »Vass»-ra átváltoztathassa.

(Rendőri hírek.) *Váltóhamisitó*. Egri János, városi tűzoltószolga, a hónap közepén kegyetlenül berugaszkodva állította be az egyesület pénztárosa-hoz és előtte annyira gorombamódon viselkedett, hogy a rendőrséghez kísértette. Itt aztán kitudódott azais, hogy az ipszének miből telt ki olyan bőven az itala. Egyik társának és feleségének névaláírását egy 30 fto váltón hamisitotta és annak ellenértékét egy itteni pénzintézetnél leszámitoltatta. Adták a vizsgáló-bírósnak. — *Megkerült szivány*. Még a múlt év őszén történt, hogy *Polturak* Ferenc kővágó-utcai hentes-boljából éjnek idején az ablakon által nagyobb meenyiségű szalona, hus és sódar elveszett. Akkoriban a tettes kipuhatolása nem sikerült. E napokban a károsult a tolvajlás alkalmával eltunt husvágó kését *Pányik* Jurastánál fölismerte, ki kérdőrevonatván a kés felszerzése iránt, tulajdonosul *Leczó* Györgyöt, *Gáspár* fuvaros kocsisát nevezte meg. Ekkor elővették a rendőrségnél a rovott multu *Leczó* és kihallgatása után, mint a lopás elkövetőjét a bíróságnak átadták.

(Időjósolat jan. 21-ére) *Jelentékeny esapadék* nélkül. Hosszabb ideig állandó.

Irodalom.

Fejes István »Összes költeményei«-t megrendelték (VI. közemény) *Mikuleczky* István (Miskolcz), 210. *Kovács* Karoly (Szürthe), *Láczay* Elek, *Komáromy* István (Kassa), *Gorgey* Pal (Lazony), *Kende* Antal, 215. Ev. ref. főgimn. ifj. könyvtár (Kun-Halas), *Gaizler* József br., *Szántó* István (B. Olasz), *Mudrány* András (Szabolcs), *Horváth* Istvánné (Hete), 220. *Erdélyi* Sándor (M. Jesztreb), *Gyarmathy* Sámuel (B. Ujlak), *Lowy* Adolf, *Ferenczy* Elek dr. (Sztankócz), *Szemere* Géza (Lasztomer), 225. *Boruth* Elemérné (Bpest), *Deréky* Gyula (Meygasszó), *Hönsch* Dezső, 228. *Schön* Vilmos dr. (Folytatjuk.)

Képes Irodalomtörténet. Az Athenaeum kiadásában megjelenő díszes munkából megjelent a 15-ik füzet egy művészi kivitelű melléklettel: ez a középkor leghirnevesebb miniátora, *Attavante* által festett *Damascenus*-féle *Corvin*-kódex szines hasonmása, mely *Ullmann* József műintézetéből került ki. A szövegben *Angyal* Dávid befejezi *Történetirodalmunk* a XVIII. század elején című tanulmányát, ezuttal *Bethlen* Miklósról, *Cseri* Mihályról és *Apor* Péterrel, a befejezésben *Rákóczi*ról, *Károlyi* Sándorról és *Bercsényi*ről szólván. A következő cikkelyben *Szinnyei* József dr. A nemzetetlen kor cím alatt a XVIII. századi politikai, társadalmi és közművelődési állapotokat rajzolja. Utána *Négyesy* László: A XVIII. századi szépirodalom összefoglaló cím alatt szól először az elbeszélő és vallásos költészetéről, majd külön fejezetekben *Mikes* Kelemen és *Faludi* Ferenc szépprózai munkáiról, azaz az alaposággal, mely a szerző minden dolgozatát kitünteti. A szöveget számos illusztráció díszíti, ugy: *Bethlen* M. névalírása, *Károlyi* Sándor szép fametszetű arcképe, I. József, III. Károly és *Mária* Terézia egybefoglalt medallion-arcképe, továbbá egykoru rajzban: *Mária* Terézia magyar kísértetel. a »*Moriannur*« jelenet, Buda a mult század közepén, *Mikes* arcképe, egy ifjkoru rajza és kézírata és a *Faludit* Rómában ábrázoló eszményi kép, mely a *Toldy*-féle kiadás címlapjáról van átvéve. A hézagpótló vállalat füzetünket 40 kr-ért bármely könyvkereskedésben megszerezhető.

Egy Magyar Nábob. — *Jókainak* ezt a legjelentékenyebb munkáját: szives-örömet dédelgeti az önök szerete. Mint tudják, készült egy nagy nemzeti díszkiadás, melybe az atyamester valamennyi munkája föl van véve, (aránylag azonban csak igen kevés ember akad, aki ezért a kiadásért 200 fto fizethessen), nagyon sokan vannak azonban (s gyarapszik, hála Istennek, számuk napról-napra), akik *Jókai*-nak egyik-másik kitűnő munkáját, díszes, ünnepi kiadásban szivesen megszerzik. Ezeknek a számára nyugodt lelkiismerettel ajánljuk az *Athenaeum* kiadásában most megjelent és a »Zemplén« *Irodalom* c. rovatában minden egyes füzet megjelenésekor fölemelt Magyar-nábob-ot. Hirdetjük és valljuk, hogy a *Jókai* munkáiból szebb magyar kiadványt nem ismerünk. *Pompás*, szines illusztrációk élénkítik ezt a nagy, negyedrét nyomású díszművet, melynek fényes kiállításával az Athenaeum, ez az első kelő műintézet is, hozzá kívánt járulni az atyamester nevének dicsőségéhez. A fényesen kiállított díszmű ára mindössze 7 forint. — Soh'se kapjanak önök engem vétekezésen: eszemben sincs, hogy ékes magyar nyelvünk frázisainak felséges tömegével árasztam el az önök szívét, midőn ezt a díszes kiadványt igaz lélekkel ajánlom megvételre. A Magyar-nábob elválaszthatatlanul össze van forrva *Jókai* nevével, — aki meg tudja becsülni irodalmunk e legnagyobb büszkeségét, az okvetlenül meg fogja szerezni a Magyar-nábob díszkiadását is. *B. F.*

Tanulók Lapja címen Rupp Kornél dr. főgimn. tanár egy érdekes kis lapot indított meg, melynek célja feladványok közlése által a tanulók írásbeli feladványait megkönnyíteni. E célból minden tanuló a maga osztályának megfelelő ismereteiből alkalmazott kidolgozott feladványt talál benne. Célja érdekes, tanulságos feladványaival a tanulót segíteni, vele a komoly munkát megkedveltetni. A kis lapot, melynek ára egész évre: 1 ft, 60 kr, félre: 80 kr, negyedévre: 40 kr, és havonként kétszer jelenik meg, melegen ajánljuk a szülők, tanulók és tanárok pártfogásába. Mutatószámot szívesen küld a kiadóhivatal. (Budapest, Imre-utca 9. sz.)

Az 1848-49 iki magyar szabadságharc története című munkából most jelent meg a 4-ik füzet. Gracza György e füzetben az utolsó pozsonyi országgyűlés működését írja le, élénk színekkel ecsetelvé azt a szivós küzdelmet, amelyet az utolsó rendi országgyűlés liberális ellenzéke, élén Battyány Lajos gróffal és Kossuth Lajossal, az alkotmányos reformok érdekében kifejtett. E füzetnek is gazdag illusztrációi közül, hogy úgy mondjuk zempléni érdekük: Kossuth Lajos monoki szülőháza, a tályai templom, melyben Kossuthot megkeresztelték, Kossuth neje, gyermekei, Andrássy Manóttól rajzolt humorisztikus rajz, amely valamin a füzet több más rajza is, még eddig sehol reprodukálva nem volt. — A Gracza-féle munka, mely már eddig is szinte páratlan könyváru sikert ért el, megrendelhető a szabadságharc története kiadóhivatalában Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkiadóhivatalában. (Budapest, Andrássy-ut 21.)

A Vasárnapi Ujság jan. 7-iki száma 22 képpel, s mint az előbbi szám, ez is Jókaihoz vonatkozó töb. közlemény. nyel jelent meg, melynek sorát Jókai Mórnak »A nagy ellensége« című új nagyobb elbeszélése nyitja meg (két rajzzal Jantjók Mátyástól) továbbá: »Jókai lakóháza« 3 képpel, köztük »Jókai Fesztívál Arpáddal és nejevel Jókai Rózával a műteremben« Paur Gézának a Vasárnapi Ujság részére készített fénykép fülvétele. — »Negyven év előtt.« Eötvös Károlytól. — »A vészmadár.« Szűry Dénestől. — »Jókai irói működése.« — »Jókai a szerb irodalomban.« Popovics Istvántól. — »Jókai anyjának bibliája.« (Jókai apja családi följegyzéseinek basonmásával). — »A művészek Jókainak.« (5 rajzzal a magyar művészek által Jókainak átadott albumból, Zichy Mihály, Benzur Gyula, Barabás Miklós, Vastagh György és Kelefi Gusztáv rajzaival). — Ugyane szám Mikszáth Kálmán »Páva a varjuvale című hosszabb új elbeszéléseinek közlését kezdi meg. Kinnach László rajzaival. — Költeményeket közöl Szabolcska Mihálytól és Szalay Fruzsínától, — képet József hercegtől, a mint Wörishofenben a Kneip-gyógyítómódot használja. — »Az orosz trónörökös párdúcvasáson Kelet-Indiában című képet, s más cikelyeken kívül »Irodalom és művészet«, »Közintézetek és egyesületek«, Sakkjáték, Képtalányok stb. rendes rovatait, s a boritekon Jókainak a jubileom-rendező bizottság elnökéhez, Eötvös Loránd báróhoz intézett levelének hasonmását. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetése negyedévre 2 ft, a »Politikai Újdonságok«-kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kulfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irta: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam, hamisat nem igazítottam.“
Tindó.

(Folytatás.)

A gótok régi lakóhelyükről, a Baltitenger melől, megmozdulván: a Duna felé nyomulnak. Mindkét gótok: a nyugoti és keleti gótság hovatovább jobban terjeszkedik s egyre nyugtalanítja a rómaiakat és az azok klientélája alatt levő népeket. Ezekkel együtt indultak költözködő utjukra rokonaik, a gepidák és vandálok.

Amazok, már t. i. a gótok, a Viszló keleti oldalán, ez utóbbiak pedig a nevezett folyó nyugoti részén haladtak délfele. Így esett aztán meg, hogy a gótok az éjszakeleti Kárpátok alján és környékén lakó sarmátságot megkerülték; a gepid és vandál sokaság pedig az éjszaki Kárpátokon át jutott a mai Magyarország területére.

A gepidék²³⁾ Fastida királyuk alatt indultak vándor-újukra a Viszló torkolatától. Még a rokonokkal, a gótokkal is, többször hadilábon állottak. A keleti gótok Auha folyó mellett győzelmet arattak Fastida felett. Kénytelenek tehát újukat folytatni délfele s a nyugati gótok mellett is, között is, beékelődtek.

A vandálok²⁴⁾ egy év alatt értek régi lakóhelyükről a rómaiaktól elhagyott Dáciába. Szövetségesei lévén a markománoknak: a rómaiakkal is jólábon állottak. Nevezetes, hogy Commodus egy, a kvádokkal kötött szerződésben megíratni kívánta, hogy se a jazygeket, se a vandálokat ne haborítsák²⁵⁾. Míg a gótok s a vele rokon népek tért hódítani iparkodnak: az alatt a hunok is mind előbb nyomulnak.

A hunokról²⁶⁾ sok és mesébe való dolgokat olvashatunk; de azért sokszor helyes ítékezésre is találunk ezek között.

Ammianus pl. azt mondja, hogy: a hún nép, melyet a régiek alig ismertek volt, a Maeotis tengeren túl, a jégtenger mellett lakván, túlságig vad, idomtalan, ijesztő stb.

Jóllehet a húnok kortársa Ammianus: mennyi igaz van, látni fogjuk. Igazolással felhozhatjuk hogy a Ptolomaeusnál és Dionysius Periegeszénél²⁷⁾ megtaláljuk ezen elnevezést. De még az ormény his-

torikusokra is hivatkozhatunk, akik mondják, hogy »Tiridates (259—312) az éjszaki népekkel hadakozván, az ellenségeit a hunok (hünk-ök) országáig üldözték²⁸⁾. Hogy oly túlságig vad, ijesztő, idomtalan volt: nem hihető; sőt épen az ellenkezőjét bizonyítja az, hogy a hunok vászon-öltönyt viseltek a bőr-öltözet felett. Maga Ammianus írja ezt. Nem látja, hogy ellenmondásba keveredik önmagával. Nem lehet az a nép, mely vászon-öltönyt is visel, olyan nagyon-nagyon vad.

Hódító útjukban mindjobban előnyomulnak ugyannyira, hogy 408 ban már a Rajna mellett járnak. Amerre mennek, ahol megfordulnak: övék mindenütt a hely.

A Duna felé húzódnak: a jazygek és kvádok területén is átnyomultak. Hová lett e két nép? A történelem lapjait végiglapozhatjuk: tudásunk ki nem elégül. A valószínűség azonban sokat megmagyaráz. Gondolunk lehet — így ír Hunfalvy nagytudományú munkájában — hogy a kvádok a rokon-nemzetiségű vandálok és gepidék közé is vegyültek; a jazygek, habár nem is germán nép valának, hasonlót tehettek — mert a jelenkor nemzetiségi fogalmait nem szabad azon kornak népeire tukmalni, amelyek rokonságra és nemzetiségre való tekintet nélkül hol összefolytak, hol ismét szétváltak egymástól. Még inkább azt lehet gondolnunk, hogy most a hunok terjedésével, akikhez alálok, keleti gótok s alkalmasint szlávok is, bár nem saját fejedelmek alatt, mint amazok, csatlakoztak volt, mind jazygok, mind kvádok belemérültek az általános népzömbbe. Legalább nevék elenyeszik; csak a jazyg név tünik elő valami ezer esztendő múlva a magyar jászágban.²⁹⁾

A hunok itteni szereplése Attila nevéhez fűződik. Az ő neve bizonyos misztikus fényvel van övezve; mondai alakka vált. Közönségesen az »isten ostorának« mondják Attilát, nem a régi irok; ők erről mit sem tudnak. A nevet valószínűleg onnan kapta, mert rettegés előzte meg már jöttének híré is. Egy régi író így jellemzi Attilát: »Attila, Mundzuk fia, kinek testvérei Oktar és Roas előtte uralkodtak a hunokon (jöllehet nem mindnyájokon, mint ő), nagyatyjok halála után Bleda testvérel ő kezdett uralkodni. Hogy szándékát teljesítse: hatalmát testvérgyilkossággal nagyobbította; eképen minden rokona élete ellen terekedven. Ő az irtóztató tett által növekedett ugyan; de azért gyalázatosan lakolt. Bledának alnok megölése után, aki a hunok nagy részének ura volt, az egész hun népet magához vona s mas népek számával is, melyeket hatalmában tart, megerősödvén: a világnak első nemzeteit: a rómaiakat es vezegótokat meg akará igázni. Se regét ötszázézerre szókták becsülni. A népek megtörésére születvén a világra: minden országnak félelme; nem tudom, mint történt, hogy rémitő híretől rettegés fog el mindent.«³⁰⁾

A hunok, jóllehet a Dunántúlra is kiterjeszték hatalmukat: a Duna balpartján tanyáztak leginkább s itt volt Attila favára is.³¹⁾

Attila halálával a hun birodalom, ez a hatalmas, óriási kiterjedésű, számtalan népfajt magába foglaló terület megszűnik egységes terület lenni. Nemsokára pedig végkép megsemmisül.

Nem egyen a magyarok közül a hunokat a magyarok eleinknek tartván: az a kérdés támadhat bennünk: igaz-e ez?

Ha megtudunk felelni arra, hogy a hún nép milyen nemzetség: tisztába hozhatjuk amaz állítás valóságát is: elődeink-e a hunok? Ha igen: honnan; ha nem: miért?

A régibb irok véleményét mellőzöm.³²⁾ Schafarik urali népek nevezi azokat a népeket, amelyek a Maeotis tó körül s a Fekete tenger partjaihoz közel éltek. Az elnevezés találó; de még ezzel nincs bebizonyítva az: milyen nemzetségbeli a nép, mely ott lakott. Pedig ott lakott a hun is. Deguignes³³⁾ mongoloknak mondja a hunokat. Ezen állítást sokan kétségbevonják. Hogy többet ne említsék: Schafarik³⁴⁾ és utána Hunfalvy is.

Müller Frigyes³⁵⁾ uralattjai csoporthoz és pedig annak a tatár ágához számítja a hunokat s vele együtt a skythákat, alanokat, roxolánokat, avarokat, bolgárokat, kozárokat, besenyőket és kumánokat. Míg a magyarokat a finn ághoz számítja, mondván: a finn ágnak négy családja van:

- a) ugor (osztjak, vogul és magyar);
- b) bolgár (cseremisiz, mordvin);
- c) permi (szirjének, votjakok) és végre
- d) finn (szuomiak, esztek, livek és lappok).

Világos tehát, hogy a hún nép nem lehet és nem lehetett a magyarok őse; más és más fajhoz tartozván az is, ez is.

Attila lévén a mindenhátó a mai Magyarország területén is — a sok más közül — országa

változatos képet mutatott. Ez a végtelenül nagy birodalom, melyhez fogható alig volt párja, olyan lehetett, mint egy kaleidoszkop. Ezernyi-ezer változást mutatott. Hogyis ne! Hiszen ő nemcsak a húnokat uralta; megigázottja volt neki sok-sok nép. Hol és merre laktak alattvalói; egyiknek-másiknak mennyire terjedt ki lakóhelyül szolgáló területe: általánosságban nem is érdekelhet bennünket e helyen. Mi csak hazánk akkori népességét szeretnők tudni s egyúttal azt, voltak-e határok, amelyek ezeket egymástól elválasztották, s ha igen, élesen meghatározhatók-e?

Mindezeket, elég bizonyossággal, meg lehet állapítani.

Priscus³⁶⁾, aki a görögökkel követségben járt Attila udvarában, írásban hagyta ránk e követség viselt dolgait. Ezen munkájából aztán az is kiteszik, hogy a húnok leginkább a Duna és Tisza között laktak. Valószínűség szerint: ahol ma mi lakunk, az egykor hunok tanyája volt. Később, a húnok kiszorultával, herulok fészkeltek ide magukat.

A Tiszántúli részben és Erdélyben gepidák laktak; a Pannóniát gótok tartják megszállva; a kvádok helyén rugiak lesznek ideig-óráig az urak.

Ez a kor, a mondák fényes kora, Attilával s a hunokkal letűnven: az avar-kor lép hazánk területén életérbe.

Az általa a messze-távolból behozott új szokások, erkölcsök lesznek az uralkodók; velük egy új korszak küzdelmes lefolyása kezdődik.

Onnan indulnak ki vándorutjuk fázasztó megtételére ők is a Kelet vidékéről s onnan, a Kelet felől, nyomják, pusztítják az ellenük-állókat feltart-hatatlanul; onnan indulnak meg ők is, mint előtük már nem egy nép, hogy évtizedek múltán — esetleg hamarabb vagy később — csak töredékben meneküljenek vissza ama tájra, ahonnan, szép remények között, kijöttek.

(Folytatjuk.)

³⁶⁾ Excerpta e Prisci historia. Kiadva Bonnban.

Egyesületi élet.

Jég-ünnepség.

A mult számunkban említett jégünnepséget, melyre az előkészületek már nagyban folynak, január hó 28 án fogjuk megtartani; kedvezőtlen idő esetén pedig február 2-án vagy 4-én. Mint értesülünk, az ünnepség sorrendje és lefolyása következő lesz:

A jégünnepség d. u. 1/2 órakor kezdődik és 5 órakor végződik, mely idő alatt az Ungvárt állomásozó 65 ik gy. ezred zenekara fog a jégen játszani. Este 6—8 óráig folytatásul, a katonai zenekar közreműködése mellett, a vármegyeház nagy termében séta hangverseny következik. A belépő jegyek ára, ugy a jégünnepségre mint a sétahangversenyre, kivétel nélkül 50—50 krtban állapított meg. A tréfas jelmezes felvonulások a jégünnepség alkalmával délután 1/3 órakor kezdődnek, E végből a jelentkezett résztvevők, kik a mult évben 1 ft illetve 60 krt befizettek e célra felkéretnek, hogy az ünnepség kezdete, illetve d. u. 2 óra után a jégpálya felső részén gyűlekezzenek. Ott fogják közöttük a tréfas jelmezeket kiosztani. A jelmezes nagy felvonulásoknak tréfas magyarázata következő: Majer, egy megnyerő ábrázatu, nyugalomba vonult állatszeliidő. és Hlopatsek, egy madárkereskedésben alkalmazva volt zenetanár, pályáznak a s.-a.-ujhelyi jégmesteri állásra. Illetékes helyen azonban azt a választ nyerik, hogy mivel honosságukat igazolni nem tudják, eme kellékek legalább oly módon tegyenek eleget, hogy magyar honos leányt vegyenek nőül. A két pályázó erre mátki-keresés után lát s megtudják, hogy a szomszéd községek egyikében van egy már nem épen fiatal, de vagyonos leányzó, ki állítólag a falujabeli fiatalságot magához kicsinyli és csak állással bíró férjet kíván magának. Majer, az állatszeliidő, nehogy időt veszítsen, legott bekopogtat a leány szülőinél, kiktől a leányukkal folytatott rövid tanácskozás után azt a választ nyeri, hogy leányuk kész hitvestársává lenni, avval a kikötéssel, hogy az esküvőig őt magával kell cipelnie a nélkül, hogy arcát és természetét látnia szabad lenne. Szorongott helyzetében a különben is jámbor természetű Majer reá áll mindenre s maga részéről csak azt köti ki, hogy az ünnepies eljegyzés a s.-a.-ujhelyi korcsolyázó egyesület jégünnepségével együtt tartassék meg, hogy reá nézve láthatatlan menyaszonnyal ott a választmánynak mutatassa be. Erre a szülők s a menyasszony is reá állottak, s ennek következtében a díszes násznép a jégpályán végig a csarnok elé vonul, hogy az ünnepies eljegyzés aktusának tanuja legyen. Hlopatsek, madár-zenetanár, erről az egész tervről s Majer szerencséséről értesülvén, cselét gondol s e végből a vidéken tábori gyakorlatokon lévő népfelkelőknel szakaszvezetői minőségben szolgáló egy régi pajtásával azt a tervet lözi ki, hogy a lakodalmas menet a jégen körül kerítik oly célból, hogy a Majer irigylett választottját ő (Hlopatsek) megláthassa s ha az híresztelt vagyonossága mellett még kelle-

²³⁾ Jordanis előadása nyomán.
²⁴⁾ Szintén Jordanisnál.
²⁵⁾ Hunfalvy. Magyarország. Ethnogr. 105—106.
²⁶⁾ Ammianus Marcellinus, Priscus, Jordanis a régibb források. Priscus adatai leghitelesebbek a régi állítások között. Újabb irok közül Thierry Amadé könyve: Attila, Attila fiai és utódai történelme a magyarok Európába letelepedéséig Szabó Károly fordítása.
²⁷⁾ Dionysius 300 körül élt.

²⁸⁾ Slaw. Alterthümer. — a Chorenei Mózes után.
²⁹⁾ Hunfalvy. Magyarország. Ethnogr. 111—112, 1.
³⁰⁾ Jordanis, 128, 129. 1.
³¹⁾ Priscus leírása után arra kell következtetnünk, hogy e fa-vár a Duna-Tisza között volt valahol.
³²⁾ Jordanis pl. a boszorkányoktól származottnak mondja a hunokat. Természetes, az ilyen állításoknak tudományos értéke nincs. Ő különben hun és hunugur népet említ. Vajjon egy-nek vette-e?
³³⁾ Deguignes. Histoire Générale des Huns, des Turcs stb.
³⁴⁾ Slaw. Alterthümer.
³⁵⁾ Fr. Müller. Allgemeine Ethnographie.

mes külsővel is bír, akkor a maga részére elszöktesse, a többi zenei képzettségével segítséggel reméli aztán vele elvégezhetni. A megállapított tervhez képest tehát a vegyes csapatokból álló népfelkelés, gyakorlatok tartásának szünetelése alatt, a jégpályára vonul és körülkeríti az eljegyzés örömnépét, ottan tartó násznépet, hogy *Hlopatsek* a boldog *Majer* tekintetét! elrejtőzött menyasszonyt megláthassa, mi Hlopatseknek sikerül is; de szemtől-szembe látván *Majer* mátkáját, lemond a versengésről, *Majer*-nek a »szegény tatár« módjára boldogságot kíván és részt vesz a népfelkelőkkel együtt a rivalgó öröm-ünnepségben. **A rendezőség.**

A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület I. évi január hó 22-én d. u. 2 órakor a vármegyeháza kis termében választm. gyűlést tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívattak. S.-A.-Ujhely, 1894. január 18. *Prámer Alajos*, e. I. alelnök.

Az ujhelyi polgári olvasókör évi közgyűlését maegyhete tartotta saját helyiségeiben. A tagok nagy számmal gyűltek össze erre az alkalomra, mert kiváló érdekességet az előző évi közgyűlésnek, hogy a tisztikar, mint az eredmény megmutatta, csaknem minden személyében újjal cserélődött fel. Így, a tisztikar és a választmány leköszönése után egyhangulag megválasztották elnöknek: *Hornyay Béla* dr.-t, alelnöknek: *Földényi Gyulát*, pénztárosnak: *Schweiger Áront* (aki eddig is az volt), jegyzővé: *Staut Jánost*, háznagygyá: *Kubinyi Mihályt*, könyvtárossá: *Szinétár Endrét*, számvizsgáló biz. tagokká: *Madarassy Andort*, *Kapu Gyulát* és *Szekely Józselet*. Választmányi rendes tagok lettek: *Bánóczy Kálmán*, *Buday Zádor*, *Hoffmann Mityás*, *Kasztner János*, *Kiss Ödön*, *Lakatos Gyula*, *Rónai István*, *Schmidt Lajos*, *Somogyi Gyula*, *Szekely Imre*, *Vágó Gyula* és *Vályi Bertalan*; pótagok: *Buday Ákos*, *Csécsey Imre*, *Kende Antal* és *Rosenberg Bernát* dr. A gyűlés folyamán a viselt tiszteikről leköszönt *Kiss Ödön* elnöknek, *Bánóczy Kálmán* alelnöknek, *Somogyi Gyula* háznagyának és *Vályi Bert* jegyzőnek a kör felvirágzása körül hosszú éveken át kifejtett buzgó működésükért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott.

CSARNOK.

Igyunk barátom.

— Ajánlja D. J.-nak Sztarinán —

Igyunk barátom, míg szilaj vér
Lazong erünkbe' féktelen!
Szép asszony' és szép leányér'
Mig lángra gyujt az érzelem.
Temessük el a telt pohárban,
Ha a szívünkben gond fogan,
Es a barátság hajlokaban
Ejünk vidáman, boldogan.

Bolond, ki mindig arra gondol,
Mitől komorra lesz a lét,
S menekve butól, fájdalomtól
Nem élvezi a hegy levét.
Bolond, ki szidja a világot,
Mig rajta szép asszony terem
S szívében érzi még a lángot,
Ha rá tekint a lányi szem.

Legyünk vidámak . . . mért busulnánk?
A búból ugys sok kijut.
Higyük, hogy új tavasz derül ránk,
Feledjük el a régi but!
Feledjük el, hogy nemzetünkön
Egy ezredévi bánat ül:
S e sorsavert hazán örökökn
A multak gyásza feketül.

Feledjük el, hogy anyi ember
Bus, elcsigázott pária,
S megteleve bünnel, gyötrelmellel
Jobb lenne sirba szállnia.
Igyunk hát míg e büszke véren
Szilaj kedv láza tombol át:
Es boldogok legyünk egészen —
Egy pillanatra legalább!

Bán Aladár.

HUMOR.

Kivonatok női szerelmes levelekből.

— Kedves férjem! Nagyon hiányzol számomra. Mindig és mindenütt téged kereslek. Oh bár mellettem lehetnél! Mindig rád gondolok. Ha este vagy reggel szobádba lépek s látom hálókabotodat a fogason függni, szivemben önkénytelenül az a gondolat támad: *bár te függnél ottan!*

Annak a szerelmes gavallérnak sem hízeltet a kedvese, ki a többi között ezt írta neki:
— S ha látom a zöld fűvet a mezőn, azonnal te jutsz eszembe kedvesem!

Egyetlen szó.

— *Katonatiszt*: Drága kisasszony, mondja ki azt az egyetlen szót, mely engem boldoggá tesz s a mely után annyira vágyakozom! . . .
— *Kisasszony*: *Kaucót!*

Szerény koldus.

Egy lakásba holtrészeg koldus állít be.
— Kérek egy kis segítséget!
— De hiszen maga most is részeg! mondja az asszony.
— Hát csináljon a tensasszony nekem legalább egy kis korhelylevest!

Viagsztalás.

Egy földbirtokosnak az istállójába belesapott a villám és megölte egy okrért, meg három tehenét.
A szomszéd átsietett hozzá és így vigasztalta:
— Hiszen nagy csapás érte szomszéd, az igaz, de mégis szerencse, hogy így történt. Képzze el, milyen borzasztó lett volna, ha az ön háza lett volna az istálló, fia az ökör és kedves leányai a tehenek!

Vármegyei Hivatalos Rész.

28248 szám *T. Zemplén-vármegye alispánjától.*

A járási 10 főszoigabirónak.

Ezen intézvény a jegyzőikar, tiszti főügyész és járasok főszoigabiróinak az intézvényben ismertetett közhasznú mű ajánlása mellett kiadatik; és a közönség tájékoztatása céljából a vármegye hivatalos lapjában közzétetik.

S.-A.-Ujhely 1893. december hó 23-án
Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Magyar Királyi Belügyminister. 4547 eln. szám. Kórendelet. A tanügyi közigazgatás gyors és egyöntetű menete érdekében feltétlenül szükséges, hogy az érdekelt hatóságok és tanintézetek vezetői és alkalmazottai a reájuk vonatkozó összes törvényeket és rendeleteket ismerjék és azok szerint járjanak el. E célból a vallás és közoktatásügyi m. kir. minister ur engedélyével és hivatalos adatok felhasználásával szerkesztették *Lévay Ferencz*, dr. *Morlin Emil*, és *Szuoppán Vilmos*. A magyar országos népoktatásügy, kereskedelmi és ipari szakoktatás szervezete és közigazgatása című gyűjteményt, melynek a kisdodovásra és népoktatásra vonatkozó összes törvényeket, utasításokat, rendeleteket és döntvényeket tartalmazó első kötetete most megjelent (Budapest. Az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadása. 906. oldal. Ára angol vázonkötésben 6 ft 60 kr.) — Az említett törvény és rendelet gyűjtemény régen érzett hiányt pótol és az ügymenet könnyítésénél nagy szolgálatot fog tenni, ha mindazoknak kezébe eljut, a kik a népoktatás-ügy ipari és szakoktatás adminisztrációjával foglalkoznak. — Minthogy a törvényhatósági és községi tisztviselőknek és községeknek törvényeink értelmében igen fontos hataskörük van a népoktatásügyi közigazgatásban, mivel továbbá az említett törvény és rendelet gyűjtemény kellő utbaigazítást ad a tanügyi adminisztrációban résztvevő törvényhatósági és községi tisztviselőknek, a nevezett minister úrnak folyó hó 1-én 55243 szám alatt kelt átiratában hozzám intézett megkeresése folytán, a szóban levő gyűjtemény megszerzését, a törvényhatósági és községi hivataloknak melegen ajánlom. Budapest 1893. évi december hó 13-án *Hornig s. k.*

88234. sz. *T. Zemplénvármegye alispánjától.*

A járási 10 főszoigabirónak!

Ezen intézvény a közönség tájékoztatása céljából a vármegye hivatalos lapjában közzétetik és a járás főszoigabiróival oly célból közöltetik, hogy az intézvényben jelzett közhasznú műre előfizeteket kellő időben jelentsék be.

S.-A.-Ujhely 1893. december hó 23-án.

alispán távollétében
Dókus Gyula főjegyző.

Másolat.

Magyar királyi belügyminiszter 10060 szám. Kórendelet valamennyi törvényhatóságnak. A kereskedelemügyi minister úr folyó évi mult hó 9 én 53982 sz. a. kelt átiratában arról értesített, hogy *Budapest fő és székváros vasuti térképét*: 10000 mértékben elkészítettetni szándékozik, melyben a fő és székváros területén fekvő minden vasuti vonal és állomás, ideértve a közúti vonalokat valamint a gőzhajó állomásokat is, elötüntetve lesznek, úgy hogy ezen térkép nemcsak vasuti célokra, hanem tekintettel arra, hogy az utcákat is kitünteti, a nagy közönségnek, továbbá állami és egyéb közhivatalok tájékoztatására fog szolgálni s a kilátásban levő milleniumi kiállítás alkalmával kiváló jó szolgálatot fog tenni. — Ezen térképet a nevezett miuister ur úgy szándékozik kiállíttatni, hogy a fő és szék város területén jövőben előforduló változások könnyű módon beilleszthetők lesznek. —

Ezen térkép megrajzolására és kiadására *Lampel Róbert* budapesti könyvkiadó cég vállalkozott azon föltétel mellett, hogy legkevesebb 300 drb példány rendeltessek meg, mely esetben darabját 2 fival, — ha pedig 500 db rendeltenek meg darabját 1 ft 70 krért valamint minden további helyesbített kiadását is ugyanazon áron fogja szállítani. — Erről a törvényhatóságot oly felhívással értesitem, hogy a menyiben a kiadandó térképet hivatalos használat céljából megszerezni óhajtaná, a megrendelendő példányok számát hozzám 1894. év január hó végéig okvetlenül jeleentsen be. Budapest 1893. évi december hó 7-én. A minister helyett: *Andrássy s. k.* államtitkár.

28469 szám *T. Zemplén-vármegye alispánjától.*

A járási 10 főszoigabirónak!

Ezen intézvény a járasok főszoigabiróinak kiadatik és a közönség értesítése céljából a vármegye hivatalos lapjában közzétetik.

S. A.-Ujhely 1893. év. december 23 án
alispán távollétében
Dókus Gyula főjegyző.

Másolat

Magyar királyi belügyminister 4682. szám. Kórendelet. *Edvi Illés Károlynak*, A kihágásokról szóló magyar büntető törvények magyarázata című műve, *Singer és Wolfner* budapesti könyvkiadó cég, kiadásában még a mult év folyamán megjelent.

Minthogy ezen házagpótló mű nagyon elősegíti a kihágási ügyek elbírálására hivatott tisztviselők feladatát, arra a törvényhatóság figyelmét felhívni óhajtom, avégből, hogy a műnek minél szélesebb körben való terjesztését saját hatáskörében eszközöltesse. Budapest 1893. évi december hó 16 án *Hornig s. k.*

I. 144.

A s.-a.-ujhelyi j. főszoigabirójától.

Pályázati hirdetés.

A S.-A.-Ujhely város székhelyvel bíró *Mikóháza*, *Széphalom*, *R. Bányácska*, *Hosszulaz*, *Alsó-Regmecz*, *Felső-Regmecz*, *Mátyasháza*, *Vily* (és pusztája), *Vitány*, *Csörgő*, *Borsi*, *Szőllőske*, *Csarnahó*, *Kis-Bári* és *Nagy Bári* szövetkezett községekből álló kör-körorvosi állására ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1893. évi I. t. c. és az 1876. XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket, hozzám folyó hó 28-ik napjáig annyival bizonyosabban nyujtsák be, mert a később érkezettek figyelembe nem vehetem.

A választás S.-A.-Ujhelyben a szolgabirói hivatalban 1894. év január hó 31-én d. e. 10 órakor fog megejteni.

A körorvosi állással 300 ft. fizetés és 150 ft. fuvarátalány van egybekötve.

Kelt S.-A.-Ujsely, 1894 január hó 11.

Barthos, főszoigabiró.

5641 I. 93.

A szerencsi j. főszoigabirójától.

Pályázati hirdetmény.

A leköszönés folytán megüresedett t.-luczi orvosi korbán a körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körorvos fizetése 500 ft utiátalány a 200 ft a kör székhelye T.-Lucz hol gyógyszerár is van.

Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtókat, hogy a törvény értelmében szabályszerűen felszerelt kérvényüket január 29-ének d. u. 5 órájáig hivatalomnál benyujtsák.

A választás határnapjául T.-Luczra a község házába február 1-ének d. előtti 10 óráját tűzöm ki. Szerencs 1894. január 9.

Matolay Béla, főszoigabiró

203/ki 94.

A bodrogközi j. főszoigabirójától.

Körösvények.

Kántor Pál nagykövesdi lakos istállójából folyó hó 15 én egy 4 éves fekete kancs, jegytelen, hatsó bal lábán csekély pók, — és egy drb 3 éves fekete, homlokán csillaggal bíró 16 hámossal együtt elveszett, köröztetik.

Királyhelmeccz, 1894. január 17

Pillay László, szolgabiró

A szerkesztő postája.

A középkori történetet *Szewlewssy*-ről és a többiekéről nem értettük meg. —
Szilágyinak — *S. Patak*. A mi lapunk keretébe nem illik. Tessék vele megkínálni inkább az *Örillő* t. szerkesztőségét.

Mindazokat a tanító urakat, kik a szerkesztőséghez folyamodtak, hogy a »Zemplén«-t 3 ftos kedvezményes áron küldjük számukra, értesítjük, hogy kérésüket lapunk tulajdonosának jóindulatu figyelmébe ajánlottuk. A »Zemplén«-nek ebben az évben már megjelent számai expedáltak, a megjelenendő számok is kedvezményes áron fogják rendszeren és pontosan kézhez kapni.

Felelős szerkesztő:

D O N G Ó G Y. G É Z A.

Kiadó-tulajdonos: *Ehler Gyula.*

Lippiczai mén eladási hirdetmény.

A perbenyiki uradalmi ménesben következő tenyésztésre alkalmas hágó mének f. é. martius közepéig szabadkézből eladók és pedig 3 drb. 5 éves, 5 drb. 4 éves és 2 drb. 3 éves, áruk 300—700 ftig váltakozik.

Értekezhetni az uradalom jószág-felügyelőjével Ullrich Vilmos vagy pedig Cserny János lovász-mester ural.

Perbenyik, Zemplén-megye

Pósta, távirida és vasuti állomás helyben.

1—3

Perbenyiki uradalom.

Asszonyi szépséget

szappannal való mosás által kapni lehetetlen; a bécsi Parfumeri Equitable „liliumtel-szappana“ azonban egy készítmény, mely kitűnő tulajdonságai miatt egy divatasztalon se hibázzék. Darabonként ára 35 kr. kapható: S. A.-Ujhely Klein Pál, Nagy Mihály Jenő Marmorstein, Homonna Waller Mór és Polányi Dezső, Varannó Gaal Sándor. 1—2

Ház-eladás.

A dohánygyár közelében lévő 245. ö. i. számú ház szabad kézből eladó Bővebb felvilágosítást szolgál a kiadóhivatal.

Hirdetmény.

A homonnai kerületi betegsegélyző pénztár évi rendes közgyűlésén az 1891. évi XIV. t. cz. 38. §-a szerint csak is a kiküldöttek vehetnek részt. Ezekből a homonnai járásra esik 17 kiküldött, mely számból 12 választandó az alkalmazottakból, és 5 a munkaadók csoportjából.

Ezen választás megejtésével mint hatósági biztos megbízatván, a választási határidőt f. év. Január 30-ára reggeli 9 órára a városháza hivatalos helyiségében tűzöm ki. Kelt Homonnán 1894. január 16-án.

Lukovics Arnold,
városi jegyző, mint hatósági biztos.

Bérbeadó lakás.

A Ganzler-féle ház emeletén lévő lakosztály, mely 5 szoba és hozzátartozó épületekből áll, azonnal avagy április 24-étől bérbe adó. Bővebb felvilágosítást ad **Özv. Erényi Jakabné** S. A. Ujhelyben. 1—3

HIRDETMEYNY.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank részvényesei

folyó évi február 11-én d. u. 2 és fél órakor

S. a. Ujhelyben az intézet helyiségében tartandó XXIV. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívotnak.

T á r g y a k:

1. A közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.
 2. Az igazgatóságunk üzleti jelentése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
 5. Az igazgatóságunk és felügyelő-bizottságunk adandó felmentvény.
 6. Igazgatóság indítványa a részvénytöklének az 50%-nyi kinlévőségi befizetésének elengedése mellett leendő leszállítása és ennek megfelelően a részvények névértékének leszállítása és korona értékre való helyesbitése iránt.
 7. Alapszabályok módosítása.
 8. Sorrendben kilépő egy igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.
 9. A felügyelő bizottságunk az alapszabályok értelmébeni megválasztása.
- Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkéretik, hogy az alapszabályok 31.ik §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Kelt S. a. Ujhelyben, 1894. január hó 12-én.

Az igazgatóság.

Tk. 1771. sz./893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Ilován József és társai tarczali lakosok végrehajtást szenvedők elleni 70 ft 4 kr. törke követelés és jár. iránt végrehajtási ügyében a s. a. ujhelyi kir. törvényszék (tokaji kir. járásbíró) területén lévő Tarczai község határában fekvő, a tarczali 386. sz. tjkönyvben foglalt Ilován József, Ilován Zsanet, férj Galetres Mihályné, Czeglédi Sámuel és Papp Sámuel végrehajtást szenvedtek nevében álló 483. hr. sz. ház, udvar és kert és 2529. hr. számú szőlőkalja nevé szántóföld 321 frt, továbbá a 2823. hr. számú híge nevé szőlőre az árverést 34 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi február hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor Tarczai község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 ft 50 krt, és 3 ft 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 szakaszában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügymin. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt szolgáltatni.

Kelt Tokajban a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1893. évi nov. hó 16. napján.

Lácay, kir. jbiró.

A tulajdonukat képező Kazinczy utca 515. sz. házban lévő **5 szobás emeleti lakás**, kamara, fatartó, pincze, kocsi-szin. istálló, zsellérlak, kert és paddal együtt 1894. április 24-től egy vagy több évre bérbe vehető.

S. A. Ujhelyi status quo izr. hitközség:

Reichard Mór,
elnök.

16/894. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1893. évi 88675. P. sz. végzése következtében Dr. Herczföld Samu ügyvéd által képviselt Adler és Berger cég és a felülfoglaltatók javára is Kaufmann Regina nagymihályi keresk. cég ellen 279 frt 89 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 584 frt 85 krra becsült különféle bolti áruk és cikkekkel álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagymihályi kir. jbiróság 28. P. 1894. sz. végzése folytán 279 frt 89 kr. törkekövetelés és ennek 1893. évi november hó 29. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 69 frt 85 krtban bíróság már megállapított költségeit

erejéig Nagy-Mihályban alperes üzletében leendő eszközzésére 1894. évi január hó 23-ik napján a délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Nagy-Mihályban, 1894. évi január 15-ik napján.

Tahy Béla,
kir. jbirósági végrehajtó.

2138. P. 1893. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a varannói kir. járásbíró 1940./93. P. sz. végzése által Róth Jakab varannói lakos végrehajtó javára Frimmer András ottani lakos ellen 50 ft törke, ennek 1893. év május hó 1-30 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 16 ft perkoltséggal követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 414 frtra becsült ló, tehén, székér stb. álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 2138/P. 93. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Varannón alperes lakásán leendő eszközzésére 1894-ik évi január hó 23-ik napján délután 2 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Kelt Varannón, 1894. évi január hó 7. napján,
Sztankó László,
kir. bir. végrehajtó.

Üzlet beszűntetés!

Van szerencsém a n. é. vevő közönség becses tudomására adni, miszerint a Reichard testvérek volt üzlethelyiségében 1 1/4 év óta fennálló **férfi és női felöltőkkel** dusan ellátott üzletemet

márczius hó 1-én feloszlatom.

A tisztelt uri közönségnek e szerint alkalma nyílik **kész férfi öltönyöket, utazó-bundákat**, hölgyeknek **Cäpp, Jackett, kerék köpenyeket** egész- és fél hosszúságban, **Boax, karmantyú és sapkákat, fiú és leánygyermek felsőket, jóval gyáron aluli árakban** vásárolhatni. Urak részére raktáron levő **angol, francia** és **belföldi** gyártmányu gyajju kelméimből, mérték szerinti rendelvényeket üzletem feloszlata idejéig elvállalok bámulatos olcsó árak mellett.

Tömegek látogatásért esdve

Maradtam teljes tisztelettel:

Friedmann Gábor.

3-3

Eladó

ajánlati verseny útján az **Évva András** örökösének tulajdonában levő összes ingatlanok, úgy mint:

- 1) A Széchényi-téren levő 9 és 10-ik öi. számú egy emeletes ház, az ezzel egy folytonosságban levő s a Bercsényi-utcaig terjedő telek és ezen épült 15, 16, és 17. öi. számú bérházak s egyéb épületekkel.
- 2) A színház és aut. orth. izr. hitközség temploma között fekvő belhely, a rajta lévő épülettel.
- 3) A kis-uj-utcai 105. öi. számú s munkás lakásokul szolgáló ház (volt majorsági épület), a hozzá tartozó 400 négyszögöl belhelyel.

4) Az ugyanezzel szomszédságban levő 2233 négyszögöl kiterjedésű s három utcázáról határolt kert, az abban épült esür és pajta épülettel.

5) A vasuton belül fekvő s belkertesített földek, — melyek közül a gyártelep mellett s a Maláricsik József féle gépjavitó műhely szomszédságában levő, mint építkezésre alkalmas belhely veendő tekintetbe

6) A Fekete-hegy alatt s a Sárospatakra vezető országút mentén levő és 17 magy. hold szántó, 23 m. h. öntözhető s ennek következtében nagyrészt három kaszálású rét, s 7 1/2 m. hold kitünő minőségű fűvet termő gyümölcsösből álló s gazdasági épületekkel bőven felszerelt tagosított birtok.

7) Ugyancsak a „Fekete hegyen“ 4 darabban levő s 20 magy. holdat tevő föld, melyből teljes elpusztulás esetén 13 1/2 m,

hold szántóföldnek használható s részben már e célra használtatik is.

8) A Szemszuró alatt fekvő s 788 négyszögöl terjedelmű rét.

9) Az ugyancsak ezen dűlőben levő s 1430 négyszögöl kiterjedésű szántóföld u. n. Bányagödör.

10) A közös **sik-i** legelőben kihasított 8 magy. hold 164/1200 négyszögöl kiterjedésű legelő illetve 13 db marhának legeltetésére szolgáló jogosultság.

11) Végül az „Ungvárbán“ levő s 90—100 hordó bornak befogadására való pineze.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak ezenkívül **Évva Ödön** és **Juhász Jenő** köz- és váltó-ügyvéd S.-A.-Ujhelyben.

ELSŐ TOKAJI COGNAC GYÁR TOKAJBAN.

A TOKAJI COGNAC

tiszta borból készítve csak akkor valódi ha e védjegy az Ettiqnetten, dugón és ólom kupán látható, **enélkül értéktelen utáncat.**

Kapható minden nagyobb üzletben, gyógyszerárban, kávéházban és vendéglőben s. a t.

Minőség utólérhetlen

8 kiállításán arany éremmel kitüntetve.

A legjobb Kinai tea.

Mindig friss, eredeti termésű, már 30 év óta közkedvelt

legjobb kínai tea

az, mely egy **kezet** ábrázoló védjegy alatt

Krakkbán **Grosse Gyula** cég nagy raktárában, S.-A.-Ujhelyben pedig **Szentgyörgyi Vilmos** és **Malártsik Györgynél** kapható.

95431/I. 93. K. M. szhoz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi Ministerium az állami közutak törzskönyvei elkészítésének biztosítása céljából **1894. évi február 10-ik napjának d. e. 10 órájára** zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Ezen versenytárgyalások, kivéve Bács-Bodrog, Békés, Győr, Jász-N.-Kun-Szolnok, Szabolcs és Turóc vármegyéket, hol állami közut nincsen, továbbá a Horvát-Szlavonországi államépítészeti hivatal helyiségeiben fognak megtartatni.

Az adatok az illető államépítészeti hivataloknál a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

**A kereskedelemügyi
m. kir. Ministerium.**

1-3

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszagatások, ütési és ficzomodási, valamint fagydagatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr., vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rökus-kórházban 136 esetben tétett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitünő hatású és pompás ízű szer a **Tokaji China vas-bor.** mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látatott el. Sok rossz utáncat létezik, miért is kérem, vételnél névaláírásmat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté 1 drb. 50 kr., 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekded arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindennemű éktelenségét bizton eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszeráram kiválóbb speciálitásai, melyek főváros és országszerte a legjobb hírnévnek örvendenek, s postán is küldetnek.

KRIEGER GYÖRGY

gyógyszerára a „Magyar Koronához“ 3-6

BUDAPEST, KÁLVINTÉR.